

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU
WŁOSZCZOWSKIEGO
ZA 2019R**

LUTY 2020 r.

Spis Treści

Wstęp	3
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego	4
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej	11
III. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego	15
IV. Nadzór zapobiegawczy	15
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i basenów	19
VI. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza	23
VII. Warunki sanitarno- higieniczne środowiska pracy	25
VIII. Higiena radiacyjna	31
IX. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży	32
X. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	37
XI. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	43
XII. Zakres badań i oznaczeń	54
Podsumowanie	57

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U z 2019 r poz.59). Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w 2019 r. było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka. Zadania realizowane przez zapobiegawczy nadzór sanitarny były ściśle związane z aktywną działalnością inwestycyjną organów samorządowych oraz inwestorów funkcjonujących na terenie powiatu. W tym obszarze szczególną uwagę zwracano na rozwiązania techniczne i technologiczne, mające na celu zabezpieczenie ludzi przed nadmiernym hałasem, wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych oraz ochrony zdrowia ludzi między innymi poprzez zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, gwarantujących spełnienie wymogów higienicznych.

Dla ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych mających na celu poprawę zdrowia ludności organizowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną. Systematyczny nadzór nad obiektami oraz przeprowadzone badania laboratoryjne umożliwiły ujawnienie nieprawidłowości i zagrożeń sanitarnych. We wszystkich takich przypadkach, mając na uwadze bezpieczeństwo sanitarne powiatu niezwłocznie podejmowano działania zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego.

W ewidencji PPIS w 2019 r były zarejestrowane 1192 podmioty. Zaplanowano 856 kontroli sanitarnych w 717 obiektach. Skontrolowano 718 podmiotów (zakłady produkcyjne, usługowe, placówki nauczania i wychowania, placówki letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, zakłady opieki zdrowotnej, obiekty użyteczności publicznej, środki transportu, podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich). Przeprowadzono w nich 1144 kontrole sanitarne, wydano 210 decyzji, 2 tytuły wykonawcze, 90 opinii sanitarnych, nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 3450.00 zł. Nałożono 1 karę pieniężną na kwotę 20.000 zł.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

1. Działania w sytuacjach kryzysowych

W 2019 r. na terenie powiatu włoszczowskiego nie zarejestrowano przypadków szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych, jak również nie wystąpiły zdarzenia katastroficzne. Nie notowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

2. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim w 2019 r. na tle województwa świętokrzyskiego i Polski należy uznać jako dobrą, utrzymującą się na podobnym poziomie lat ubiegłych.

W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w przypadku niektórych jednostek chorobowych odnotowano wzrosty zachorowań, jak w przypadku grypy i zachorowań grypopodobnych, krztuśca i inwazyjnej choroby pneumokokowej dotyczącej nieszczepionych osób dorosłych. Odnotowano również wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową, w tym na salmonelozę. Spadek zapadalności lub utrzymywanie się na niskim poziomie dotyczył ospy wietrznej, wirusowego zapalenia wątroby typu B i C oraz chorób przenoszonych przez kleszcze (kleszczowego zapalenia mózgu, boreliozy). Nie notowano chorób zakaźnych przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne jak odra, świnka, różyczka, poliomyelitis.

W 2019 r. zgłoszono 59 pokąsań przez zwierzęta, w tym w 9 przypadkach, u poszkodowanych wykonano szczepienia p/wścieklicznie (z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia obserwacji zwierząt). W 2018 r. zgłoszono 71 pokąsań, w tym zaszczepiono p/wścieklicznie 8 osób.

2.1. Choroby wieku dziecięcego

Świnka (Nagminne zapalenie przyusznic)

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim nie zgłoszono zachorowań na świnkę, w roku ubiegłym były 2 przypadki.

Zapadalność w roku 2019 w województwie świętokrzyskim (2,67/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (3,48/100 tys. mieszkańców).

Różyczka

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę, podobnie jak w roku ubiegłym.

Współczynnik zapadalności w 2019 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 0,65/100 tys. mieszkańców, w Polsce 0,76/100 tys. mieszkańców.

Odra

W powiecie włoszczowskim nie zarejestrowano zachorowań na odrę od 2000 r. W Polsce w 2019 r. zgłoszono ponad czterokrotnie więcej zachorowań na odrę niż w roku ubiegłym (2019 r. – 1492 przypadki, w 2018 r. – 359 przypadków), w województwie świętokrzyskim w 2019 r. było 15 przypadków.

Realizacja szczepień ochronnych zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych oraz wysoki poziom uodpornienia przeciwko odrze, śwince, różyczce w 2 i 10 roku życia oraz wprowadzenie rewakcytacji w 6 r. ż. przyczyniło się do utrzymania korzystnej sytuacji epidemiologicznej tych chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim.

Krztusiec

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 2 zachorowania na krztusiec, w 2018 r. był 1 przypadek.

W 2019 r. współczynnik zapadalności w powiecie włoszczowskim wynosił 4,43/100 tys. mieszkańców, w województwie świętokrzyskim 2,18/100 tys. mieszkańców i w Polsce 4,23/100 tys. mieszkańców.

Ospa wietrzna

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim zarejestrowano znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną – odnotowano 83 przypadki, w 2018 r. – 445 przypadki.

Współczynnik zapadalności w 2019 r. był niższy (183,88/100 tys. mieszkańców) niż w 2018 r. (980,00/100 tys. mieszkańców) oraz niższy niż w 2019 r. w województwie świętokrzyskim (436,81/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (469,86/100 tys. mieszkańców).

Płonica (szkarlatyna)

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim wystąpiły 4 zachorowania na płonicę, jak w roku ubiegłym.

Współczynnik zapadalności w 2019 r. w powiecie włoszczowskim utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego – 8,86/100 tys. mieszkańców, w 2018 r. – 8,81/100 tys. mieszkańców. Współczynnik zapadalności w 2019 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 36,04/100 tys. mieszkańców i w Polsce 54,25/100 tys. mieszkańców.

Biegunki u dzieci do 2 lat (w tym bakteryjne, wirusowe i o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu)

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim liczba zgłoszonych zachorowań na biegunki u dzieci do 2 lat była wyższa, jak w roku ubiegłym.

Współczynnik zapadalności w 2019 r. w powiecie włoszczowskim (8143,32/100 tys. dzieci do 2 roku życia) był wyższy niż w 2018 r. (8000,00/100 tys. dzieci do 2 roku życia), i znacznie wyższy niż w województwie świętokrzyskim (4942,64/100 tys. dzieci do 2 roku życia), i w Polsce (4101,98/100 tys. dzieci do 2 roku życia). W większości przypadków czynnik etiologiczny był nieznanym, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym 7 przypadków to zachorowania wirusowe.

2.2. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenia wątroby typu A

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim nie rejestrowano zachorowań (ostatnie zachorowanie zarejestrowano w 1995 r.).

W 2019 r. zapadalność w województwie świętokrzyskim wynosiła 1,29/100 tys. mieszkańców i w Polsce – 2,77/100 tys. mieszkańców.

Wirusowe zapalenia wątroby typu B

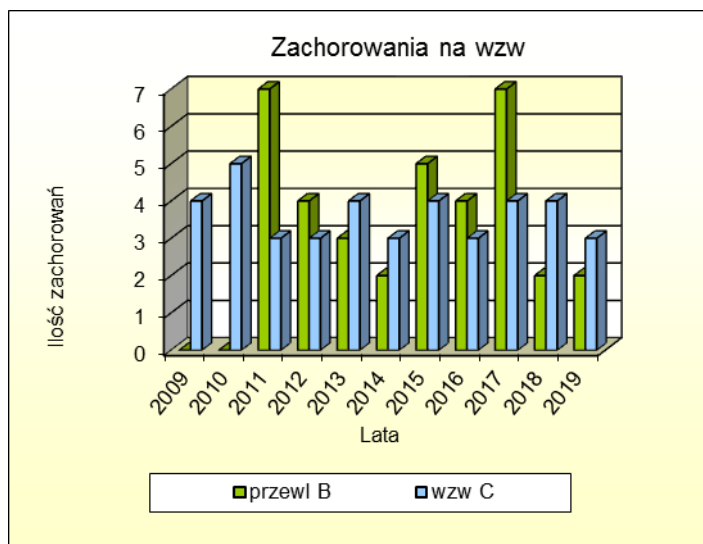
W 2019 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 2 zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B, które zarejestrowano jako przewlekłe, podobnie jak w 2018 r. Zachorowań o ostrym przebiegu nie notowano.

Współczynnik zapadalności ogółem w 2019 r. w powiecie włoszczowskim wynosił 4,43/100 tys. mieszkańców (w 2018 r. 4,40/100 tys. mieszkańców), w województwie świętokrzyskim wynosił 2,75/100 tys. mieszkańców, w Polsce 7,45/100 tys. mieszkańców.

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim rejestrowano 3 zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C, w roku 2018 – 4 przypadki. Zachorowań o ostrym przebiegu nie notowano.

Współczynnik zapadalności ogółem w powiecie włoszczowskim w 2019 r. wynosił 6,65/100 tys. mieszkańców (w 2018 r. – 8,81/100 tys. mieszkańców), w województwie świętokrzyskim 6,55/100 tys. mieszkańców, w Polsce 8,70/100 tys. mieszkańców.

Wykres 1. Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby w latach 2009 – 2019 w powiecie włoszczowskim

2.3. Sytuacja w zakresie innych wybranych jednostek chorób zakaźnych

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2019 r. na terenie powiatu włoszczowskiego nie notowano inwazyjnej choroby meningokokowej, podobnie jak w 2018 r.

Współczynnik zapadalności w 2019 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 0,48/100 tys. mieszkańców i w Polsce 0,50/100 tys. mieszkańców.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2019 r. na terenie powiatu włoszczowskiego zgłoszono 2 przypadki inwazyjnej choroby pneumokokowej dotyczącej osób dorosłych. Współczynnik zapadalności (4,43/100 tys. mieszkańców) utrzymywał się na podobnym poziomie 2018 roku (4,40/100 tys. mieszkańców).

Współczynnik zapadalności w 2019 r. w województwie świętokrzyskim ogółem wynosił 3,48/100 tys. mieszkańców i w Polsce 4,00/100 tys. mieszkańców.

Grypa (ogółem)

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim odnotowano dalszy wzrost zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę – zgłoszono 938 chorych (w 2018 r. 849 przypadki), w tym około 40% zachorowań było w grupie dzieci w wieku 0 - 14 lat. W 2019 r. przeciwko grypie zaszczepiło się 1142 osób, co stanowi 2,5% populacji powiatu włoszczowskiego. Współczynnik zapadalności na gripę w 2019 r. wynosił 2078,12/100 tys. mieszkańców (w

2018 r. – 1869,71/100 tys. mieszkańców) i był niższy niż w województwie świętokrzyskim (8360,32/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (12469,24/100 tys. mieszkańców).

Sytuacja epidemiologiczna grypy zgodnie z obowiązującymi procedurami podlegała stałemu monitoringowi, obowiązuje tygodniowe raportowanie.

Choroby zakaźne przenoszone przez kleszcze

Kleszczowe zapalenie mózgu

W 2019r. w powiecie włoszczowskim nie zgłoszono zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu (w 2018 r. były 2 zachorowania). Współczynnik zapadalności w 2019 r. w województwie świętokrzyskim wynosił 0,73/100 tys. mieszkańców i w Polsce 0,69/100 tys. mieszkańców.

Borelioza

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim odnotowano spadek zachorowań na boreliozę. Zapadalność w 2019 r. wynosiła 11,08/100 tys. mieszkańców i była niższa niż w 2018 r. – (35,24 /100 tys. mieszkańców), oraz niższa niż w 2019 r. w województwie świętokrzyskim (26,91/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (53,66/100 tys. mieszkańców).

Salmonelozy – zatrucia pokarmowe (ogółem)

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim zapadalność na salmonelozy – zatrucia pokarmowe była wyższa niż w roku ubiegłym. Zapadalność w 2019 r. wynosiła 15,51/100 tys. mieszkańców (w 2018 r. wynosiła 8,81/100 tys. mieszkańców), była niższa niż w województwie świętokrzyskim (22,06/100 tys. mieszkańców) i w Polsce (23,24/100 tys. mieszkańców).

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2019 r. w powiecie włoszczowskim zgłoszono 1 ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową, w 2018 r. nie notowano. Ognisko wystąpiło w środowisku domowym i dotyczyło 12. osobowej rodziny. Stan zdrowia 2 osób chorych wymagał hospitalizacji. Za czynnik etiologiczny uznano pałeczki Salmonella Enteritidis. Prawdopodobną przyczyną zakażenia było spożywanie jaj kurzych po nieprawidłowej obróbce termicznej oraz nie zachowanie higieny osobistej i otoczenia, brak mycia rąk oraz kontakt z drobiem i jego odchodami.

Gruźlica

W 2019 r. zarejestrowano 8 przypadków nowych zachorowań na gruźlicę u osób dorosłych. Nie odnotowano zachorowań u dzieci do 14 roku życia.

<i>Jednostka chorobowa</i>	<i>Liczba zachorowań</i>		<i>Zapadalność na 100 tys. mieszkańców</i>	
	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Salmonelozy – zatrucia pokarmowe (<i>ogółem</i>)	7	4	15.51	8.81
Bakteryjne zakażenia jelitowe (<i>ogółem</i>)	7	7	15.51	15.42
Bakteryjne zatrucia pokarmowe (<i>ogółem</i>)	-	-	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe (<i>ogółem</i>)	29	27	64.25	59.46
Biegunki oraz bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	100	68	8143.32	8000.00
Krztusiec	2	1	4.43	2.20
Płonica	4	4	8.86	8.81
Choroba meningokokowa inwazyjna (<i>ogółem</i>)	-	-	-	-
Ch.wywołana Streptococcus pneumoniae (<i>ogółem</i>)	2	1	4.43	2.20
Ch. wywołana Haemophilus Influenzae typ B (<i>ogółem</i>)	-	-	-	-
Borelioza z Lyme	5	16	11.08	35.24
Kleszczowe zapalenie mózgu	-	2	-	4.40
Ospa wietrzna	83	445	183.88	980.00
Różyczka	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby				
typu B (ostre, przewlekłe i BNO)	2	2	4.43	4.40
typu C (ostre, przewlekłe i BNO)	3	4	6.65	8.81
Świnka	-	2	-	4.40
Grypa (zach., podejrzenia i zach. grypopodobne)	938	849	2078.12	1869.71

Tabela 1. Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne i zatrucia powiecie włoszczowskim w latach 2019 i 2018.

- Zaciemnione pola to pozycje, w których zapadalność w powiecie włoszczowskim była wyższa od zapadalności w województwie świętokrzyskim w 2019 roku
- Pogrubiona czcionka oznacza pozycje, dla których zapadalność w powiecie włoszczowskim w 2019 roku była wyższa w porównaniu do 2018 roku.

3. Realizacja programu szczepień ochronnych

W powiecie włoszczowskim w 2019 r. szczepieniom w ramach obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych podlegało 8 769 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Szczepienie ochronne	Rocznik obowiązujący w 2019 r	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2019r.	Wykonawstwo w powiecie w 2018r.
BCG (p/gruźlicy)	2019	Szczepienie noworodkowe	98.9 %	99.8 %
Szczepienie p/pneumokokom	2019	Szczepienie pierwotne	69.0 %	70.5 %
Szczepienie p/wzw B	2019	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	88.7 %	94.1 %
	2018	Szczepienie podstawowe	99.5 %	98.3 %
DTP (błonica+tężec + krztusiec) + p/HIB + p/Poliomyelitis	2019	Szczepienie pierwotne	54.4 %	52.5 %
	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98.9 %	93.3 %
Odra+świnka+różyczka	2018	Szczepienie podstawowe	86.7 %	80.9 %
	2017	Szczepienie podstawowe	98.6%	98.5%
DTaP + p/Poliomyelitis (6 rok życia)	2014	Szczepienie I przypominające	91.4 %	94.3 %
Odra+świnka+różyczka (10 rok życia)	2014	Rewakcyjnacja	90.2 %	-
	2010	Rewakcyjnacja	96.4 %	96.2 %
	2009	Rewakcyjnacja	98.9 %	98.5 %
dTAp (błonica+tężec+krztusiec) (14 rok życia)	2006	Szczepienie II przypominające	97.3 %	97.3 %
	2005	Szczepienie II przypominające	99.8%	99.8%
Td (błonica+tężec) (19 rok życia)	2001	Szczepienie III przypominające	94.3 %	95.8 %
	2000	Szczepienie III przypominające	99.0 %	99.3 %

Tabela 2. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie włoszczowskim w 2019 roku

Szczepienia ochronne prowadzone były w 13 placówkach podstawowej opieki zdrowotnej. Przeprowadzone kontrole w placówkach w zakresie wykonawstwa szczepień nie wykazały uchybień. Placówki posiadają procedury postępowania pozwalające na zachowanie łańcucha chłodniczego dla transportowanych i przechowywanych preparatów szczepionkowych. Zdarzeń przerwania łańcucha chłodniczego nie odnotowano. W 2019 r. zgłoszono 2 niepożądane odczyny poszczepienne, które zakwalifikowano jako łagodne. W 2019 r zgłoszono 7 przypadków uchylenia się od obowiązku szczepień ochronnych. Prowadzone działania w tym zakresie to m.in. rozmowy informacyjno – edukacyjne z rodzicami, wskazywanie rzetelnych źródeł wiedzy dotyczącej szczepień ochronnych,

wezwania do wykonania obowiązku szczepień. Po interwencji PPIS we Włoszczowie oraz personelu placówek POZ zaszczepiono 4 dzieci.

Głównym powodem nie poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym w dalszym ciągu był wpływ ruchów antyszczepionkowych i nadal pozostaje 20 dzieci (zgłoszonych łącznie w ubiegłych latach), nie zaszczepionych zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Wykonawstwo szczepień w 2019 roku było na poziomie pozwalającym na utrzymanie ochrony przed chorobami zakaźnymi w powiecie włoszczowskim. Niewielkie spadki odsetek zaszczepionych dzieci i młodzieży, najczęściej były wynikiem zgłoszeń osób uchylających się od szczepień oraz okresowych odroczeń od szczepień dzieci urodzonych w ostatnich miesiącach roku.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie prowadził nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie art. 12 ust.1 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity – Dz. U. z 2018r. poz. 1152 z późniejszymi zmianami) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294). Zgodnie z tym rozporządzeniem, woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania określone w jego załącznikach.

W 2019r. nadzorem sanitarnym objęto 19 wodociągów, podobnie jak w 2018r, oraz 9 podmiotów zaopatrujących w wodę. Próbkę wody pobierane były w stałych, ustalonych z właścicielami/administratorami punktach zgodności według rocznych harmonogramów, z częstotliwością zależną od wielkości produkcji wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w ramach nadzoru sanitarnego oraz przez przedsiębiorstwa wodociągowe i pomioty zaopatrujące w wodę w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie monitoringu parametrów grupy A zał. 2 do

rozporządzenia cytowanego wyżej (mętność, barwa, smak, zapach, pH, przewodność właściwa, ogólna liczba mikroorganizmów, bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*) oraz monitoringu parametrów grupy B. Właściciele/administratorzy wodociągów przeprowadzali w 2019r. badania wody z ujęć ramach kontroli wewnętrznej w zakresie wstępnego i kontrolnego monitoringu substancji promieniotwórczych na zawartość w wodzie: trytu, radonu i radu.

W okresie sprawozdawczym wydano 39 decyzji administracyjnych, w tym 13 unieruchamiających następujące wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę: **Włoszczowa - studnie na oś. Brożka i na ul. Koniecpolskiej, Cieśle, Czostków, Lhoist Bukowa, Moskorzew, Mieczyn** w związku z ponadnormatywną zawartością w wodzie bakterii grupy coli. Ponadto w wodzie w wodociągu Cieśle i Czostków stwierdzono ponadnormatywną zawartość enterokoków. Natomiast w wodociągu Lhoist Bukowa dodatkowo stwierdzono obecność bakterii *Escherichia coli*. W wodociągu Mieczyn gm. Krasocin stwierdzono dopuszczalną ponadnormatywną zawartość bakterii grupy coli. Również krótkotrwałe zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody stwierdzono w czterech podmiotach zaopatrujących w wodę.

W 2019r. z wody wodociągów zbiorowego zaopatrzenia nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska tutejszej PSSE korzystało 41250 mieszkańców. Pozostali mieszkańcy powiatu korzystali z wody z ujęć indywidualnych lub własnych studni przydomowych.

W omawianym okresie w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 142 próbki wody do spożycia, w tym 115 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy A i 27 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy B oraz 15 próbek wody użytkowej ciepłej. Wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia dostarczało na koniec okresu sprawozdawczego 100,0% kontrolowanych wodociągów (podobnie jak w 2018r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie w 2019r. wydał :

- 39 decyzji merytorycznych, w tym 13 unieruchamiających wodociągi,
- 6 decyzji płatniczych.
- 208 pism stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W 2019r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie udzielał odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2.Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę.

2.1 Wodociągi o produkcji wody <100m³/d.

W tej grupie wodociągów 2019r. na terenie powiatu włoszczowskiego nadzorem sanitarnym objęto 6 wodociągów, podobnie jak w 2018r., które dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom dla 5012 odbiorców. W okresie sprawozdawczym w żadnym z wodociągów nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów wody do spożycia przez ludzi. W ramach nadzoru sanitarnego PPIS we Włoszczowie pobrał z wodociągów tej grupy 18 próbek wody, natomiast administratorzy w ramach kontroli wewnętrznej pobrali 15 próbek wody. Na koniec okresu sprawozdawczego wszystkie wodociągi dostarczały wodę spełniającą wymagania zawarte w rozporządzeniu.

2.2. Wodociągi o produkcji wody 101 - 1000m³/d.

Nadzorem sanitarnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie objął 12 wodociągów o produkcji wody od 101 do 1000m³/d. (podobnie w 2018r.), co stanowiło 63% wszystkich zewidencjonowanych urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W tej grupie wodociągów PPIS we Włoszczowie pobrał 80 próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego a administratorzy wodociągów - 73 próbki w ramach kontroli wewnętrznej.

W 2019r. w pięciu wodociągach tej grupy stwierdzono krótkotrwałe mikrobiologiczne zanieczyszczenia wody:

- wodociąg Moskorzew gm. Moskorzew,
- wodociągi: Czostków, Cieśle, Lhoist Bukowa, Mieczyn gm. Krasocin.

Po stwierdzonych zanieczyszczeniach wody w/w wodociągach PPIS wydawał decyzje unieruchamiające wodociągi. Administratorzy po podjętych działaniach naprawczych otrzymali od PPIS we Włoszczowie decyzje o przydatności wody do spożycia na podstawie uzyskanych pozytywnych wyników badań .

Ponadto na wodociąg Mieczyn PPIS wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia ze względu na dopuszczalną ponadnormatywną zawartość bakterii grupy coli w wodzie.

Na koniec okresu sprawozdawczego we wszystkich wodociągach z tej grupy woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

Wodociągi z tej grupy zaopatrują w wodę największą liczbę ludności korzystającej ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia 25 041 osób.

2.3. Wodociągi o produkcji wody 1001 - 10000m³/d.

W 2019r., podobnie jak w 2018r, w tej grupie wodociągów nadzorem sanitarnym objęto 1 wodociąg, który stanowił 5% wszystkich wodociągów. Wodociąg Włoszczowa zaopatrywał w wodę 12248 odbiorców. W okresie sprawozdawczym pobrano 12 próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego oraz 21 - w ramach kontroli wewnętrznej, w wyniku których stwierdzono zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody w dwóch ujęciach wody wodociągu Włoszczowa – w studniach na oś. Brożka i na ul. Koniecpolskiej. PPIS wydawał decyzje unieruchamiające studnie. Administrator po uzyskaniu pozytywnych wyników badań wody otrzymywał od PPIS we Włoszczowie decyzje o przydatności wody do spożycia.

2.4. Wodociągi o produkcji wody 10001 - 100000m³/d.- nie dotyczy.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2019r. nadzorem sanitarnym objęto 9 podmiotów zaopatrujących w wodę, z których woda przydatna do spożycia była dostarczana dla 295 stałych odbiorców. Z wodociągów tej grupy w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 32 próbki wody, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej – 34. W omawianym okresie w czterech podmiotach zaopatrujących w wodę stwierdzono krótkotrwałe zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody:

- Stacja Harcerska Biały Brzeg gm. Kluczewsko
- Włoszczowa ul. Śląska gm. Włoszczowa
- Stacja Paliw Secemin ul. Czarnieckiego 80 gm. Secemin
- Lubachowy 68 gm. Moskorzew.

Po stwierdzonych zanieczyszczeniach wody, PPIS wydawał decyzje unieruchamiające wodociągi. Właściciele wodociągów po podjętych działaniach naprawczych i uzyskaniu pozytywnych wyników badań wody otrzymywali od PPIS we Włoszczowie decyzje o przydatności wody do spożycia.

2.6. Ujęcia powierzchniowe - nie dotyczy .

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2019r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie udzielał odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek Legionella sp.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Nadzór sanitarny w Szpitalu Powiatowym we Włoszczowie prowadzony był przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

3.2. Badania ciepłej wody w budynkach zamieszkania zbiorowego

W 2019r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie zbadał 15 próbek wody ciepłej użytkowej w kierunku *Legionella sp.* z 5 obiektów zamieszkania zbiorowego. Nie kwestionowano żadnej badanej próbki wody.

III. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie prowadził badań powietrza atmosferycznego.

IV. Nadzór zapobiegawczy

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących główne postępowania administracyjne i polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.

Do zasadniczych zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz obowiązujących przepisów prawnych w dziedzinie nadzoru zapobiegawczego należy w szczególności:

- opiniowanie i uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,

- opiniowanie wniosków dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i zakresu raportu oraz uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej inwestycji,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

W roku 2019 zajęto **90 stanowisk** w sprawach wymienionych poniżej. Przeprowadzono ogółem 28 wizytacji i kontroli obiektów. Ponadto wystawiono 23 decyzje płatnicze.

1. Opiniowanie i uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju oraz wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę zdrowia ludzi i środowiska.

W ramach oceny projektów dokumentów planistycznych uzgodniono:

- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla 1 projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (z obszaru gminy Secemin),
- 2 projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (z obszaru gminy Secemin i gminy Krasocin),
- 1 projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (gmina Krasocin zmiana nr 8),

2. Opiniowanie wniosków w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania

W 2019r. wydano **32 opinie** w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

W przypadku 3 inwestycji (1 obora, 2 kurniki) uznano za konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko ze względu na możliwość negatywnego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi i ustalono zakres raportu.

W 29 sprawach odstąpiono od obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu. Przedsięwzięcia te kwalifikowały się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko i charakteryzowały się niewielkim wpływem na środowisko i zdrowie ludzi (farmy fotowoltaiczne, przebudowy dróg, rozbudowa zakładów produkcyjnych, stawy, stacja paliw, wylesienie, zabudowa jednorodzinna).

- **Decyzje środowiskowe**

Na kolejnym etapie postępowania, tj. przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano **8 opinii**. Zaopiniowano i określono warunki realizacji przedsięwzięć po analizie przedłożonych raportów o oddziaływaniu na środowisko (2 obory, 2 kurniki, skup złomu). Dla niektórych inwestycji stanowisko zajmowano dwukrotnie, na skutek wnoszenia istotnych uzupełnień do raportu.

3. Uzgodnienie dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W zakresie uzgodnień dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano **12 opinii**. Projekty dotyczyły dokumentacji budowlanej obiektów: biurowych, sieci kanalizacji sanitarnej, służby zdrowia, stacji kontroli pojazdów, ośrodka rewalidacyjno-edukacyjnego, punktu małej gastronomii oraz dokumentacji technologicznej mroźni.

Uzgadniając dokumentacje projektowe sprawdzano, czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostały spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich, mających zastosowanie przepisach i normach, wynikających z Prawa budowlanego. Dokumentacje konsultowano z właściwymi sekcjami nadzoru bieżącego.

4. Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych, odbiory obiektów.

Wpłynęło 26 zawiadomień o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektów budowlanych. We wszystkich przypadkach PPIS we Włoszczowie nie wniósł sprzeciwu. Część zawiadomień dotyczyła obiektów nieobjętych bieżącym nadzorem sanitarnym (np. budynki mieszkalne jednorodzinne, drogi, itp.).

W związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych podjęto 10 czynności kontrolnych i wydano **9 opinii**. Podczas kontroli dokonywano sprawdzenia zgodności

realizacji obiektów z dokumentacją projektową w zakresie spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych. Uczestniczo w dopuszczeniu do użytkowania budynku usługowego (gastronomia, noclegi), 2 budynków handlowych, domu przedpogrzebowego, dziennego domu opieki dla osób starszych, ośrodka rewalidacyjno-edukacyjnego, stołówki szkolnej, sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków .

We wszystkich przypadkach w trakcie przeprowadzanych kontroli obiektów budowlanych nie stwierdzono istotnych niezgodności z zatwierdzoną i uzgodnioną dokumentacją projektową oraz z przepisami sanitarno-higienicznymi. Zgłoszone do użytkowania obiekty budowlane były odpowiednio przygotowane do czynności odbiorowych. Inwestorzy posiadali komplet dokumentacji (projekty, zgłoszenia, decyzje, uzgodnienia, wymagane prawem, protokoły badań i sprawdzeń). Inwestycje realizowano zgodnie z projektami, warunkami pozwolenia na budowę i obowiązującymi przepisami.

5. Inne opinie sanitarne, pisma (możliwość zmiany sposobu użytkowania obiektów, potwierdzenie spełnienia wymagań sanitarnych dla działalności, itp.).

Wydano 25 opinii i pism dotyczących spraw różnych; np. opinie o spełnieniu wymagań sanitarnych lokalu dla planowanej działalności (żłobek, przedszkole, punkt przedszkolny, ośrodek edukacyjny – ZDZ, ośrodki edukacyjno-rehabilitacyjne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, mała gastronomia, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne) lub w formie pisma - opinie wstępne o możliwości przystosowania lokalu do planowanej działalności usługowej (zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, sklepy spożywcze).

Podsumowanie

Zadania realizowane przez zapobiegawczy nadzór sanitarny są ściśle związane z aktywną działalnością inwestycyjną organów samorządowych oraz inwestorów funkcjonujących na terenie powiatu. Realizując ustawowe obowiązki zwracano szczególną uwagę na rozwiązania techniczne i technologiczne, mające na celu zabezpieczenie ludzi przed nadmiernym hałasem, zabezpieczenie ludzi i środowiska przed wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych oraz ochrony zdrowia ludzi poprzez zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, zagwarantowanie właściwych warunków pracy i pobytu w pomieszczeniach. Oceniając inwestycje zarówno na etapie planowania, projektowania i odbioru końcowego stwierdza się, że ich standardy w dalszym ciągu wzrastają.

W związku z brakiem wniosków, w 2019 roku PPIS nie rozpatrywał spraw w zakresie:

- opiniowania projektów planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku,
- opiniowania projektów gminnych programów rewitalizacji,
- odstępstw od przepisów techniczno-budowlanych.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i basenów.

1. Wprowadzenie

W 2019r. w powiecie włoszczowskim na 206 obiektów użyteczności publicznej ujętych w ewidencji, skontrolowano 140, co stanowiło 67% wszystkich obiektów użyteczności publicznej.

Na koniec 2019r. nie wykazano żadnego obiektu ze złym stanem sanitarno-technicznym (podobnie jak w 2018r.)

W 2019r. przeprowadzono 168 kontroli obiektów użyteczności publicznej, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli oraz pływalni. W sezonie kąpielowym skontrolowano 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli oraz jedną pływalnię, z której do badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 11 próbek wody. Wydano 4 opinie o przydatności wody do kąpeli w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli oraz jedną roczną ocenę jakości wody na pływalni.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego brali udział w 3 ekshumacjach szczątków ludzkich, nadzorując prawidłowy ich przebieg. Opiniowano 5 przywozów zwłok z zagranicy, 1 imprezę masową, 4 regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach.

W 2019r., podobnie jak w 2018r., wzmożonym nadzorem sanitarnym objęto parkingi, w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń na teren powiatu włoszczowskiego. Tereny parkingów oznakowano odpowiednimi ulotkami ostrzegawczymi. Nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym tych obiektów.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń.

2.1. Ustępy publiczne

W ewidencji znajdował się 1 ustęp publiczny, podobnie jak w roku poprzednim. Obiekt ten był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, z wydzielonym pomieszczeniem socjalnym dla pracownika. Środki czystościowe i dezynfekcyjne stosowane

i przechowywane we właściwy sposób. Umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą, wyposażone w mydło w płynie oraz suszarki do rąk. Obiekt monitorowany, czynny całodobowo. Ubikacja dla potrzeb osób niepełnosprawnych wyposażona w przewijak dla niemowląt.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

W ewidencji wykazano 6 obiektów opieki społecznej, w tym:

- 3 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- 3 placówki zapewniające całodobową opiekę.

W tej grupie obiektów skontrolowano 2 placówki zapewniające całodobową opiekę, w których nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego. W jednej placówce dostosowanej dla potrzeb osób niepełnosprawnych znajduje się 71 miejsc dla osób starszych i przewlekle chorych w pokojach 1,2,3 osobowych z oddzielnymi węzłami sanitarnymi, w drugiej z 20 miejscami - ubikacje ogólnodostępne. W czasie kontroli stwierdzono prawidłowe postępowanie z bielizną brudną i czystą, z odpadami komunalnymi oraz odpowiedni stan sanitarny.

W 2019r. skontrolowano 2 obiekty zaliczone do innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (warsztaty terapii zajęciowej), w których przebywają osoby z upośledzeniem umysłowym. Jego stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

2.3. Obiekty hotelarskie

W tej grupie obiektów w ewidencji znajdowało się 21 obiektów świadczących usługi hotelarskie, z których w 2019r. skontrolowano 14 obiektów (66% obiektów).

Do tej grupy obiektów należą:

- 2 hotele,
- 2 motele
- 17 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie.

Hotele prezentują wysoki standard świadczonych usług. Pokoje hotelowe mają wydzielone węzły sanitarne. W sąsiedztwie pokoi noclegowych znajdują się sale konferencyjne, restauracje, gabinety odnowy biologicznej. Jeden hotel posiada wszystkie pokoje mieszkalne klimatyzowane. Tereny tych obiektów są zagospodarowane zielenią, z miejscami parkingowymi. Kontrole hoteli i moteli stwierdziły prawidłowe postępowanie z bielizną brudną i czystą. Tylko w 1 hotelu i motelach bielizna brudna prana jest we własnej pralni, w drugim hotelu pranie bielizny brudnej odbywa się w pralni usługowej.

W 2019r. ewidencją objęto 17 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. W roku sprawozdawczym skontrolowano 10 obiektów. W niektórych z nich świadczone są usługi hotelarskie o wysokim standardzie. Posiadają one: restauracje, sale konferencyjne, bawialnie dla dzieci, zagospodarowane tereny wokół obiektów z miejscami do grillowania, altankami, oczkami wodnymi, z możliwością uczestnictwa we spływach kajakowych. Najliczniejsze w tej grupie są gospodarstwa agroturystyczne, w których standard świadczonych usług był najbardziej zróżnicowany.

Kontrole przeprowadzone w tej grupie obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W omawianym okresie nadzorem sanitarnym objęto wszystkie obiekty spośród 54 ujętych w ewidencji. Spośród obiektów tej grupy, najliczniejszą grupą stanowią zakłady fryzjerskie. Stan sanitarno-techniczny wszystkich kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W czasie kontroli zakładów kosmetycznych szczególną uwagę zwracano na zapewnienie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w przypadku przerwania ciągłości tkanek ludzkich, postępowanie ze sprzętem i bielizną wielokrotnego użytku. W zakładach usługowych coraz częściej stosowana była bielizna jednorazowego użytku. W obiektach tych dostrzegana jest coroczna poprawa świadczonych usług i estetyki zakładów.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Do grupy tej w 2019r. zaliczono 7 obiektów kolejowych, podobnie jak w 2018r. Dworzec PKP Włoszczowa - Północ i Stacja PKP Włoszczowa ul. Kolejowa posiadają wydzielone poczekalnie z węzłami sanitarnymi. Nie kwestionowano stanu sanitarnego poczekalni, ubikacji, wiat. Obiekty wyposażono w pojemniki na odpady komunalne. Na terenie dworca i stacji obowiązywały zakazy palenia tytoniu i papierosów elektronicznych. W sąsiedztwie dworca znajdują się wydzielone miejsca parkingowe. Dworzec PKP Północ został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pozostałe obiekty tej grupy to przystanki PKP posiadające w użytkowaniu wyłącznie perony, ponieważ budynki (poczekalnie) zarządzający wyłączały systematycznie z użytkowania. Niektóre z nich w latach poprzednich wyburzono (Przystanek PKP w Żelisławicach), natomiast w 2019r. rozpoczęto przebudowę peronów na Przystanku PKP w Czarncy.

Skontrolowano ponadto stan sanitarny 7 środków transportu publicznego oraz przystanków komunikacji publicznej na terenie miasta Włoszczowa i trzech gmin.

Wszystkie obiekty z tej grupy oznakowano zakazami palenia tytoniu i papierosów elektronicznych. Nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów z tej grupy.

2.6. Cmentarze

W ocenianym okresie skontrolowano 14 cmentarzy, spośród 21 wykazanych w ewidencji. W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na stan sanitarno - techniczny ogrodzeń, prawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi, zapewnienie wody bieżącej i ubikacji. Coraz częściej zarządzający cmentarzami zapewniali na terenach cmentarzy odpowiednie warunki do segregacji odpadów komunalnych i ubikacje przenośne w okresach wzmożonych odwiedzin grobów. W okresie sprawozdawczym na jednym cmentarzu stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gromadzenia odpadów pochodzących z jego terenu. W wyniku kontroli PPIS wystosował decyzję administracyjną oraz zastosował karanie mandatowe.

2.7. Domy Przedpogrzebowe

Na terenie powiatu włoszczowskiego w ewidencji znajdują się 2 domy przedpogrzebowe. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekty te posiadają wydzielone pomieszczenia z chłodnią do przechowywania zwłok, kaplice do ceremonii pogrzebowych, z pomieszczenia porządkowe, pomieszczenia sanitarne. Właściciele domów pogrzebowych świadczą również usługi transportowe w zakresie przewozu zwłok i szczątków ludzkich. W 2019r. skontrolowano 3 samochody służące do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarno-techniczny kontrolowanego pojazdu nie budził zastrzeżeń.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2019r. w ewidencji w tej grupie obiektów ujęto 71 obiektów zakwalifikowanych jako inne obiekty użyteczności publicznej (w 2018r.- 82). W okresie sprawozdawczym skontrolowano 36 obiektów, co stanowiło 50% wszystkich innych obiektów użyteczności publicznej. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2019r. rozpoczęto rozbudowę Domu Kultury we Włoszczowie. W tej grupie obiektów systematycznej poprawie ulegają place zabaw szczególnie na terenach wiejskich, które powstają między innymi dzięki funduszom unijnym oraz na terenie miasta Włoszczowa, gdzie na jednym placu wymieniono na nowe urządzenia rekreacyjne, a na pozostałych - trzech wyremontowano huśtawki i odnowiono pozostały sprzęt. Systematycznie poprawia się także stan sanitarno-techniczny parkingów poprzez dostosowanie pojemników uniemożliwiających dostęp zwierząt do gromadzonych w nich odpadów.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpielii i baseny kąpielowe

W okresie sprawozdawczym objęto nadzorem 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii w zakresie jakości wody do kąpielii oraz stanu sanitarno-technicznego infrastruktury. Zarządzający miejscami sprawował prawidłowo nadzór nad jakością wody do kąpielii - terminowo przeprowadzał badania jakości wody, informując o jej wynikach Państwową Inspekcję Sanitarną, na podstawie których PPIS we Włoszczowie wydał 4 opinie o przydatności wody do kąpielii. W sąsiedztwie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii wybudowano altanę z miejscem do grilowania. Dojście do miejsc do kąpielii wyłożono kostką brukową, wyposażono w ławki, kosze na odpady komunalne, ubikacje typu TOI-TOI. Tereny plaż utrzymywane były w czystości a miejsca wyznaczone do kąpielii były odpowiednio oznakowane.

Nadzór nad jakością wody w pływalni realizowany był przez zarządzającego w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym harmonogramem rocznym. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 11 próbek wody. Nie kwestionowano próbek wody pobieranych z basenów. PPIS we Włoszczowie wydał w terminie roczną ocenę jakości wody w pływalni.

Analizując wyniki kontroli przeprowadzonych w 2019r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w opisywanych wyżej obiektach nie stwierdzono uchybień zagrażających zdrowiu i życiu ludzi.

W 2019r. po przeprowadzeniu 168 kontroli wydano:

- 4 decyzje merytoryczne,
- 1 decyzję płatniczą,
- 1 mandat karny na kwotę 100,00 zł.

VI. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.

- 1. Szpitale*** – obiekt nadzorowany przez ŚPWIS.
- 2. Szpitale uzdrowiskowe i sanatoria*** – nie dotyczy
- 3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.).***

Na terenie działalności PSSE we Włoszczowie funkcjonuje 19 podmiotów leczniczych, do których należy 26 placówek służby zdrowia. W okresie sprawozdawczym w tej grupie obiektów przeprowadzono 28 kontroli.

W autoklawy wyposażonych było 5 placówek. Wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji biologiczna i chemiczna prowadzona była systematycznie, badań zakwestionowanych nie było. Sprzęt poddawany sterylizacji był pakowany i przechowywany prawidłowo, z zachowanymi datami przydatności do użycia. 13 podmiotów stosowało wyłącznie sprzęt jednorazowy, natomiast 7 zlecało wykonanie sterylizacji innym podmiotom. W 1 placówce nie wykonywało się żadnych zabiegów, udzielano jedynie porad lekarskich, w związku z czym nie były wykorzystywane narzędzia medyczne. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych we wszystkich placówkach przygotowywano i stosowano prawidłowo. Uchybienia stwierdzono podczas jednej kontroli sanitarnej w jednym ośrodku zdrowia. Nieprawidłowości zostały usunięte .

We wszystkich placówkach opracowano procedury i prowadzono kontrolę wewnętrzną w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

3.1 Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie podmioty lecznicze (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.) zaopatrywane były w wodę dobrej jakości, spełniającą wymogi sanitarne. W podmiotach tych źródłami zaopatrzenia w wodę są wodociągi zbiorowego zaopatrzenia. Jakość wody z tych wodociągów była pod stałym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Wszystkie przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia z terenu powiatu włoszczowskiego posiadają stosowne umowy ze specjalistycznymi firmami, uprawnionymi do odbioru odpadów niebezpiecznych – medycznych i komunalnych. W w/w podmiotach odpady segregowane były w miejscu ich powstawania, zgodnie z opracowanymi procedurami i instrukcjami. Transportem wewnętrznym odpadów medycznych zajmuje się przeszkolony personel, zapoznany z procedurami postępowania z odpadami tego rodzaju. Do czasu odbioru przez firmy zewnętrzne, odpady o kodzie 180103 przechowywane były w wydzielonych pomieszczeniach, wyposażonych w przenośne urządzenia chłodnicze. Częstotliwość odbioru odpadów odbywała się zgodnie z wymogami sanitarnymi. Wszystkie podmioty lecznicze posiadają odpowiednią dokumentację w zakresie odbioru odpadów.

3.3. Gospodarka bielizną.

W 11 podmiotach leczniczych realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne pranie bielizny wielorazowego użycia zlecane było zewnętrznym firmom specjalistycznym, w 8 podmiotach - bielizna prana była we własnym zakresie. Transport bielizny do pralni zewnętrznych zapewniają usługobiorcy. Coraz częściej podmioty stosują bieliznę

jednorazowego użycia. Przechowywanie czystej bielizny i odzieży ochronnej odbywa się w wydzielonych miejscach (szafach) lub wydzielonych pomieszczeniach, natomiast - brudnej w wyznaczonych miejscach (koszach).

4. Praktyki zawodowe

W tej grupie obiektów w 2019 r. funkcjonowały 33 obiekty (gabinety prywatne, pracownia protetyczna, gabinety fizjoterapii). Ogółem przeprowadzono 18 kontrole w 18 obiektach.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na opracowanie i wdrożenie procedur mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. We wszystkich placówkach systematycznie prowadzona jest kontrola wewnętrzna.

Własne autoklawy posiadało 10 gabinetów stomatologicznych. Wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji była prowadzona w placówkach systematycznie, badań zakwestionowanych nie było. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pakowania i przechowywania sprzętu medycznego poddawanego sterylizacji. 5 placówek zlecało sterylizację sprzętu innym podmiotom (narzędzia są transportowane w wydzielonych pojemnikach przeznaczonych wyłącznie do tego celu), natomiast 3 placówki korzystały wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku.

W zakresie przygotowywania roztworów preparatów dezynfekcyjnych i ich stosowania nie stwierdzono nieprawidłowości.

W placówkach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i papierosów elektronicznych.

4.1. Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie gabinety zaopatrywane były w wodę z wodociągów zaopatrzenia zbiorowego, spełniającą wymogi sanitarne.

4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Placówki wytwarzające odpady medyczne przechowywały je w wydzielonych magazynach wyposażonych w lodówki. Odpady medyczne były odbierane i utylizowane przez firmy spoza terenu powiatu włoszczowskiego. W zakresie segregacji i przechowywania odpadów nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.3. Gospodarka bielizną.

Bielizna brudna była prana w pralniach ośrodków zdrowia, w których mieszczą się gabinety oraz we własnym zakresie.

VII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

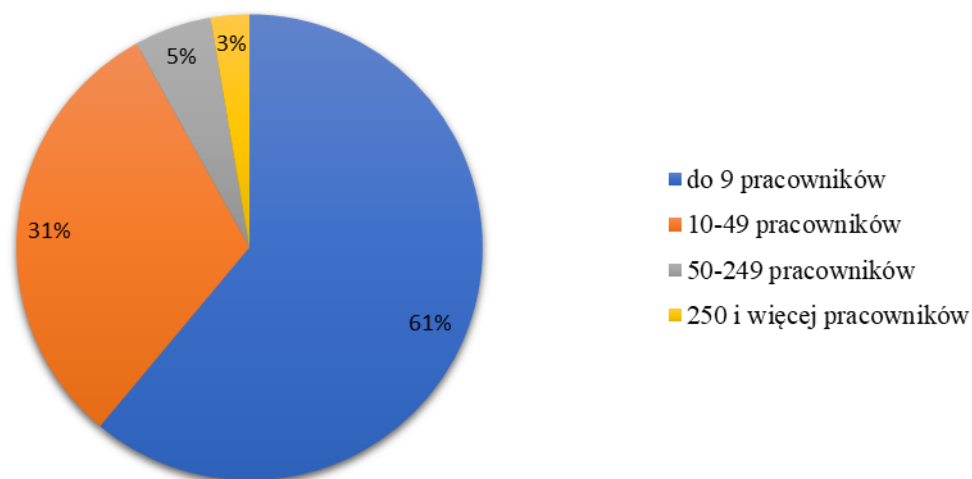
Głównym zadaniem Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska Pracy jest prowadzenie nadzoru nad warunkami środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy. Kontrole pionu higieny pracy dotyczą również produkcji, obrotu oraz stosowania przez podmioty gospodarcze substancji chemicznych ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów i prekursorów kat. 2 i 3.

Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W rejestrze obiektów podległych Nadzorowi Środowiska Pracy w 2019 roku było 171 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 4.557 pracowników.

W powiecie włoszczowskim w 2019 roku przeważały małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników. Drugą co do wielkości grupę stanowiły podmioty gospodarcze zatrudniające od 10 do 49 pracowników.

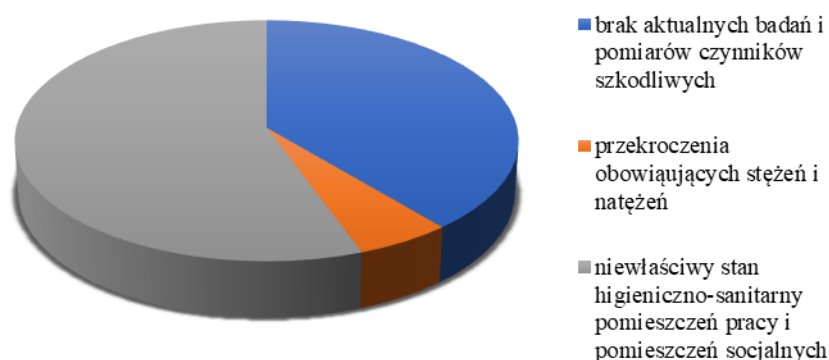
Struktura zatrudnienia

Wykres 2. Struktura wielkości zakładów pracy w powiecie włoszczowskim w 2019 roku.

W minionym roku skontrolowano 75 obiektów zatrudniających 1.797 osób. Najliczniejszą grupę skontrolowanych przedsiębiorstw stanowiły zakłady przemysłu drzewnego, zakłady produkujące żywność, warsztaty samochodowe oraz podmioty wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny niebezpieczne, m.in. produkty biobójcze i środki ochrony roślin.

Przeprowadzone kontrole zakładów pracy dotyczyły głównie oceny stanowisk pracy pod kątem narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe i uciążliwe występujące w środowisku pracy, oceny zaplecza sanitarno-higienicznego jego wielkości i wyposażenia. Sprawdzano zabezpieczenie pracowników w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej, zaopatrzenie w środki czystości oraz sposób wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych zgodnie z wymogami UE.

Wykres 3. Odsetek najistotniejszych uchybień stwierdzonych w skontrolowanych zakładach pracy w 2019 roku.

Jak wynika z powyższego wykresu najczęstszym stwierdzanym podczas przeprowadzania kontroli uchybieniem, podobnie jak w latach ubiegłych, był brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych występujących w zakładach pracy oraz niewłaściwy stan pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego wydano 24 decyzje, zawierające 43 nakazy, które dotyczyły:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych – 9 nakazów,
- sporządzenia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy oraz odpowiadającym im kart badań i pomiarów – 3 nakazy
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia - 1 nakaz,
- doprowadzenia do należytego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych - 14 nakazów,
- przeprowadzenia/uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego – 3 nakazy
- sporządzenia instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie (w tym instrukcji

stanowiskowych) – 1 nakaz

- przedłużenia terminu wykonania zaleceń – 12 nakazów.

W minionym roku nie wydano decyzji unieruchamiających stanowiska lub zakład pracy.

Z analizy narażenia zawodowego pracowników wynika, że spośród 75 skontrolowanych zakładów pracy w jednym stwierdzono przekroczenia wartości NDN dla hałasu. W ponadnormatywnych stężeniach i natężeniach czynników szkodliwych pracowało 19 pracowników. W wyniku przeprowadzonej kontroli wydano decyzje nakazującą pracodawcy obniżenie wartości czynników szkodliwych w środowisku pracy do obowiązujących norm.

W ramach nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w roku 2019 Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy PSSE we Włoszczowie, przeprowadziła badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, tj. stężenia pyłów (frakcja wdychalna), zawartość/stężenie krystalicznej krzemionki we frakcji respirabilnej, pomiary stężenia tlenu węgla, poziomego natężenia hałasu oraz natężenia oświetlenia elektrycznego w 12 obiektach. Uzyskane wyniki badań i pomiarów mieściły się w obowiązujących normach.

Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W roku 2019 kontynuowano nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym - skontrolowano łącznie 34 obiekty, w tym:

- 26 podmiotów stosujących substancje i mieszaniny chemiczne,
- 6 podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu środków biobójczych,
- 15 podmiotów stosujący w działalności gospodarczej produkty biobójcze,
- 3 podmioty stosujące prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3.

Podczas przeprowadzania wyżej wymienionych kontroli, nie stwierdzono naruszenia przepisów. W skontrolowanych zakładach substancje chemiczne i ich mieszaniny wykorzystywane były do zapewnienia właściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń lub występowały w prowadzonych procesach technologicznych. Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz aktów wykonawczych, ich właściwą klasyfikację, oznakowanie, opakowanie oraz sprawdzano warunki ich magazynowania. Egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych spisów używanych substancji i ich mieszanin oraz kart charakterystyki.

Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Głównym założeniem sprawowania nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi było sprawdzenie zapewnienia pracownikom: odpowiednich pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, zaopatrzenia w odzież roboczą, zapoznania z oceną ryzyka zawodowego oraz zapewnienia szkoleń uwzględniających występowanie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu włoszczowskiego przeprowadzono 15 kontroli w zakładach, w których istnieje potencjalne zagrożenie czynnikami biologicznymi zaliczonymi do 2 i 3 grupy zagrożenia (zakłady sektora gospodarki odpadami i ściekami, podmioty lecznicze, zakłady produkujące żywność, zakłady pogrzebowe). Podczas kontroli pod kątem narażenia na czynniki biologiczne w jednym z kontrolowanych obiektów stwierdzono brak oceny narażenia zawodowego uwzględniającej narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych. W podmiotach skontrolowanych w roku 2019 w kontakcie z czynnikami biologicznymi pracowało 110 pracowników.

Choroby zawodowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizując zadania dotyczące nadzoru nad warunkami pracy w zakresie występowania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz sposobu wykonywania pracy, prowadzi postępowania administracyjne w sprawach chorób zawodowych. W toku postępowania właściwy inspektor sanitarny wydaje imienną decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włoszczowie w minionym roku wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. W 2019 roku przeprowadzono 8 dochodzeń epidemiologicznych w zakładach pracy, które dotyczyły sporządzenia karty oceny narażenia zawodowego.

W wyniku prowadzonych postępowań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie wydał 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej dla postępowań wszczętych w roku 2018, tj.:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza (*wymieniona w pozycji 26 wykazu chorób zawodowych*)
- pylica płuc: pylica azbestowa (*wymieniona w pozycji 3.5 wykazu chorób zawodowych*)

- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią (*wymieniona w pozycji 15.3 wykazu chorób zawodowych*).

Pozostałe postępowania administracyjne (wszczęte w latach 2018-2019) będą kontynuowane w roku 2020.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie w minionym roku wydał 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, kończąc tym samym 4 postępowania (wszczęte również w 2018r.), tj.:

- choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu: rozległe zgrubienie opłucnej (*wymienionej w pozycji 4.1 wykazu chorób zawodowych*),
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza (*wymienionej w pozycji 26 wykazu chorób zawodowych*),
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat pod postacią guzków głosowych twardych, wtórnych zmian przerostowych fałdów głosowych bądź niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią (*wymienionej w pozycji 15 wykazu chorób zawodowych*),

astmy oskrzelowej (*wymienionej w pozycji 6 wykazu chorób zawodowych*).

Środki zastępcze

Na terenie powiatu włoszczowskiego w 2019 roku nie zidentyfikowano przypadków produkcji, dystrybucji oraz sprzedaży środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w związku z powyższym nie było konieczności podejmowania wspólnych działań kontrolnych z Policją lub innymi służbami.

W minionym roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie wszczynał nowych postępowań administracyjnych w/s posiadania/wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Kontynuowano prowadzenie dwóch postępowań wszczętych w roku 2018 (przed nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii). Sprawy przekazane zostały wówczas przez Komendę Powiatową Policji we Włoszczowie, tj.:

- 1) dla osoby fizycznej, u której zabezpieczono produkty - 1 opakowanie produktu o gramaturze 7,057g (posiadacz) – decyzją z dn. 14.01.2019r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie umorzył postępowanie
- 2) dla osoby fizycznej wskazanej w zeznaniach jako sprzedawca (wprowadzający środki zastępcze do obrotu) – w dn. 14.01.2019r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie wydał:
 - **decyzję z art. 44c ust. 4** (ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) dot. zakazu wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środka zastępczego oraz jego przepadku i zniszczeniu na koszt strony postępowania)
 - **decyzję z art. 52a - kara pieniężna** (ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) dot. nałożenia kary pieniężnej w wysokości 20 000 zł za wprowadzanie do obrotu środka zastępczego.
 - **decyzję z art. 44c ust. 6** (ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej) dot. obciążenia strony kosztami przeprowadzenia badań toksykologicznych produktu stanowiącego dowód w sprawie.

W 2019 roku współpracowano ze Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym we Włoszczowie w zakresie zgłaszania przypadków zatrucia dopalaczami - do PSSE we Włoszczowie w minionym roku nie wpłynęły zgłoszenia przypadków zatruc oraz zgonów pośrednio bądź bezpośrednio związanych z użyciem środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego szczególnie z przyjmowania „nowych narkotyków” przez młodzież, na terenie powiatu prowadzone są stale działania edukacyjne poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz organizowanie spotkań, punktów informacyjnych, prelekcji mających na celu przedstawienie zagrożeń wynikających z używania środków zastępczych przez młodzież w wieku szkolnym.

VIII. Higiena radiacyjna

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nie prowadzi nadzoru w tym zakresie.

IX. ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży

1. Informacje ogólne

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włoszczowie nadzorował:

- 12- zespołów szkół
- 10 -szkół podstawowych
- 10 - przedszkoli funkcjonujących samodzielnie (w tym 3 niepubliczne)
- 1 - żłobek
- 2 - niepubliczne szkoły (technikum zawodowe i niepubliczna branżowa szkoła I stopnia)
- 2 – Ośrodki rewalidacyjno - wychowawcze (szkoła podst + przedszkole) z pobytem dziennym
- 2 - inne placówki (świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży - *funkcjonująca w budynku innym niż szkoła, ZDZ*)
- 2 - Placówki rekreacyjne – (*Stanica Harcerska, Gospodarstwo Agroturystyczne w którym odbywał się zorganizowany wypoczynek dla dzieci i młodzieży*).

Ogółem funkcjonowało 67 placówek (41 obiektów stałych oraz 26 placówek letniego wypoczynku dzieci i młodzieży). Skontrolowano 63 (41 stałych placówek oraz 22 placówki letniego wypoczynku). Przeprowadzono w nich 85 kontroli sanitarnych i sprawdzających, które miały na celu ocenę zgodności warunków higieniczno – sanitarnych obiektów z aktualnie obowiązującymi przepisami.

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

Kontrole uwzględniały zagadnienia w zakresie oceny:

- stanu sanitarno-technicznego budynków i pomieszczeń,
- warunków sanitarnych do utrzymania higieny osobistej uczniów,
- bezpiecznego użytkowania bloków sportowych i terenowych urządzeń kultury fizycznej,
- warunków stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach chemicznych,
- dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do zasad ergonomii,
- higieny pracy umysłowej uczniów-oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych,
- oceny warunków sanitarnych w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,

- dożywiania uczniów,
- warunków wypoczynku i rekreacji,
- przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

3. Stan sanitarny budynków.

W bieżącym roku oddano do użytkowania:

- przedszkole 7-oddziałowe z nowoczesnym blokiem żywienia i placem zabaw,
- żłobek - z placem zabaw i kuchnią mleczną,
- specjalny punkt przedszkolny,
- 2 ośrodki rewalidacyjno – wychowawcze z pobytem dziennym,
- 1 przedszkole przeniesiono do budynku szkoły podstawowej.

W minionym roku 1 zespół szkół zakwalifikowano do placówek w złym stanie technicznym z uwagi na nieodpowiedni stan ścian na korytarzu, zły stan techniczny pomieszczenia higieniczno-sanitarnego .

Stan bieżącej czystości w placówkach systemu oświaty nie budzi zastrzeżeń. Corocznie w budynkach przeprowadzane są remonty i modernizacje.

W ostatnich latach przedszkola zostały wyposażone w nowe urządzenia rekreacyjne z certyfikatami bezpieczeństwa, w związku z tym atrakcyjność zabawy i rekreacji na placach zabaw zdecydowanie wzrosła. Systematycznie wymieniany jest piasek w piaskownicach, piaskownice po zakończeniu zajęć zabezpieczane są przed dostępem zwierząt, zapewnione są regulaminy korzystania z urządzeń i terenów rekreacyjnych.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.

Wszystkie budynki nadzorowanych szkół i przedszkoli podłączone są do wodociągów publicznych (tylko 1 obiekt sezonowy - Stanica Harcerska korzysta z własnego wodociągu). Z 41 stałych placówek do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 32, 6 placówek posiada własne zbiorniki bezodpływowe, a 3 posiadają oczyszczalnie ścieków. W bieżącym roku we wszystkich placówkach zachowano standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. Wielkość ta jest zmienna i zależna od aktualnej liczby uczniów w szkole. Pomieszczenia higieniczne dla uczniów wyposażone są w środki do utrzymania higieny osobistej (mydło ręczniki jednorazowego użytku, suszarki, papier toaletowy). Wyposażenie

jest sprawne. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 placówce. Wydano decyzję administracyjną.

5. Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

W minionym roku skontrolowano dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów na 379 stanowiskach w 19 placówkach, w 25 oddziałach. Stoliki i krzesła oznakowane są numerem określającym wielkość mebla. Wychowawcy wywiązują się z obowiązku sporządzania 2 razy roku oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Uczniowie są zapoznani z wynikami przeprowadzonych pomiarów oraz są poinformowani z których rozmiarów mebli powinni korzystać.

6. Zapewnieni miejsca na podręczniki i przybory szkolne.

Zgodnie z zapisem §4a zmieniającego rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 14.11.2018r poz. 2140), dyrektor szkoły zapewnia uczniom w szkole miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Wymóg ten jest realizowany przez szkoły w różny sposób. Najmłodszy uczniowie mają wydzielone pojedyncze szafki lub półki na przybory szkolne, starsi uczniowie mają wydzielone zazwyczaj wspólne półki Nie jest to jednak efektywne rozwiązanie problemu przeciążonych uczniowskich tornistrów i plecaków. Dyrektorzy szkół informują, iż w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i odrobienia zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć Wychowania Fizycznego.

Brak warunków do prowadzenia zajęć Wychowania Fizycznego odnotowano w 2 szkołach ponadgimnazjalnych (funkcjonujących strukturach w ZDZ branżowej szkole I stopnia oraz niepublicznym technikum - młodzież dochodzi na zajęcia wychowania fizycznego na halę sportową). Uczniowie 1 Zespołu Placówek Oświatowych nie posiadają sali gimnastycznej – korzystają z hali sportowej OSiR usytuowanej w sąsiedztwie szkoły. Szkoły podstawowe filialne (kl. I-III) posiadają sale rekreacyjne „Radosna Szkoła” i place rekreacyjne, wszystkie szkoły podstawowe mają zapewnione sale gimnastyczne. Boiska sportowe zapewniono przy 20 szkołach podstawowych, w tym 12 to nowoczesne obiekty ze sztuczną nawierzchnią.

8. Rozkład zajęć oraz organizacja czasu pobytu w szkole

Ocenie poddano rozkład zajęć w 225 oddziałach, w 22 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie i w zespołach szkół. Zgodnie z przepisami określonymi w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z14.11.2018r poz. 2140), rozkłady zajęć dydaktyczno-wychowawczych ułożone były z uwzględnieniem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowania zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizycznych uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu kolejnych dni w okresie tygodnia.

9. Warunki pobytu dzieci 5-letnich w szkołach i przedszkolach.

Liczba placówek		Funkcjonujące samodzielnie		Funkcjonujące w zespołach szkół / placówek		Razem		
		Przedszkola	Szkoły podstawowe	Przedszkola	Szkoły podstawowe			
		1	2	4	5		6	
w ewidencji		1	10	10	12	12	44	
skontrolowanych		2	10	10	11	12	43	
w których nie funkcjonują oddziały „zerowe” ¹		3	2	4	1	10	17	
w tym	które przygotowują się do utworzenia oddziału „zerowego”	4	0	0	0	0	0	
	w których brak odpowiedniej infrastruktury do utworzenia oddziałów „zerowych”	5	0	0	0	0	0	
w których funkcjonują oddziały „zerowe”		6	8	6	10	2	26	
W tym, w których stwierdzono	właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez oddział „zerowy” ²	7	7	0	4	1	12	
	brak odpowiedniej infrastruktury do funkcjonowania oddziałów „zerowych”	8	1	6	6	1	14	
	w tym	zbyt małą powierzchnię sal (min 2,5m ² na dziecko)	9	1	0	0	0	1
		brak w salach wydzielonej części rekreacyjnej	10	1	0	0	0	1
		meble niedostosowane do wysokości dzieci	11	0	0	0	0	0
		sprzęt i meble nie posiadające certyfikatów	12	0	0	0	0	0
		pomieszczenia sanitarne nie dostosowane do wysokości dzieci	13	0	0	0	0	0
		brak ciepłej wody	14	0	0	0	0	0
		brak możliwości dożywiania dzieci podczas pobytu w szkole	15	0	1	0	0	1
		brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów ³	16	0	6	6	1	13
brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla młodszych dzieci	17	0	0	1	1	2		
Liczba dzieci w oddziałach „zerowych”		18	149	96	233	28	506	

Tabela. 3. Warunki pobytu dzieci 5-letnich w szkołach i przedszkolach.

10. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

W omawianym okresie na terenie powiatu funkcjonowało 26 placówek letniego wypoczynku dzieci i młodzieży skontrolowano 22. W skontrolowanych placówkach wypoczywało 1026 dzieci. Wypoczynek zorganizowany był tylko w formach wyjazdowych, i odbywał się w Stanicy Harcerskiej w Białym Brzegu, w Gospodarstwie Agroturystycznym w Rączkach gm. Kluczewsko, w Internacie ZSP nr 3 we Włoszczowie oraz na terenie leśnym k /miejscowości Gościęcín gm. Włoszczowa. Organizatorzy wypoczynku dopełnili obowiązku zgłoszenia wypoczynku do Kuratora Oświaty oraz zapewnili prawidłowe warunki podczas trwania wypoczynku.

11. Żłobki

Pierwszy żłobek na terenie powiatu oddano do użytku w styczniu 2019r. Posiada 20 miejsc. Uczęszczają do niego dzieci po ukończeniu 1 roku życia. Dla dzieci zapewniono odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne. Sala pobytu dzieci składa się z części przeznaczanej do zabaw i aneksu sypialnego. Wyposażenie stanowią meble z certyfikatem zgodności, aneks sypialny wyposażony jest w leżanki i łóżeczka. W pomieszczeniach higieniczno –sanitarnych zapewniono ciepłą bieżącą wodę, prawidłowe wyposażenie, środki do utrzymania higieny osobistej dzieci (ręczniki jednorazowe, chusteczki, pieluchy, środki myjące i do pielęgnacji ciała). Procesy mycia i dezynfekcji pomieszczeń oraz sprzętu prowadzone są w sposób prawidłowy. Kuchnia mleczna przeznaczona jest do sporządzania mieszanek mlecznych i deserów. Śniadania i obiady przygotowuje kuchnia przedszkolna (wspólny budynek). Zapewniono oddzielny plac rekreacyjny dla maluchów.

12. Postępowanie administracyjne:

Wydano 20 decyzji administracyjnych, w tym:

- 6 na poprawę stanu sanitarnego (do 2 szkół i 4 zespołów)
- 7 prolongujących termin realizacji zarządzeń wydanych w roku 2019 i latach wcześniejszych
- 7 decyzji opłatowych.

Z zarządzeń decyzji wydanych w latach 2017-2019 wykonano pojedyncze zalecenia w 5 placówkach. Na wniosek dyrektorów szkół i organów prowadzących termin realizacji zaleceń do 7 szkół prolongowano do sierpnia 2020r.

Wnioski

Stan sanitarny i techniczny obiektów nauczania i wychowania poprawia się w każdym roku. W ostatnich latach przy szkołach powstały nowoczesne wielofunkcyjne boiska sportowe. Wszystkie placówki są skanalizowane i jest zapewniona ciepła bieżąca woda. Na przestrzeni ostatnich lat poprawiło się wyposażenie szkół w meble i sprzęt sportowy z certyfikatami zgodności. Odnotowano nieznaczną poprawę w zakresie dostępu na terenie szkoły do gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Tylko przy 5 zespołach szkół i 2 szkołach podstawowych utworzone są gabinety profilaktyki zdrowotnej. Opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania w dalszym ciągu jest niewystarczająca ze względu na brak stałej, całodziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń oraz problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży, konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie etatów pielęgniarki szkolnej.

X. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i produktów

kosmetycznych

1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych

Spośród 327 obiektów zaplanowanych do kontroli w 2019r. Sekcja Nadzoru nad Żywnością, Żywieniem i Produktami Kosmetycznymi przeprowadziła kontrole w 279, tj. w 85,3% obiektów planowanych.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów objętych nadzorem		Kierunek zmian
	2018	2019	
<i>Obiekty produkcji żywności, w tym: 15 wytwórni i automatów do lodów, 9 piekarni, 6 ciastkarni, 3 przetwórnice owoców i warzyw, 2 wytwórnie makaronów; zakłady produkcji: 1 wyrobów cukierniczych, 1 suplementów diety, 1 ciast w warunkach domowych oraz 41 gospodarstw produkcji pierwotnej .</i>	75	79	+4
<i>Obiekty obrotu żywnością: supermarkety - 12, sklepy - 145, kioski warzywnicze – 1, hurtownie - 5 handel obwoźny– 52, ruchome punkty małej gastronomii – 15, apteki, punkty apteczne i sklepy zielarskie -23.</i>	257	253	-4
<i>Obiekty żywienia zbiorowego otwarte (restauracje, bary, zajazdy).</i>	20	16	-4
<i>Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte – stolówki, w tym: 2 pracownicze, 2 w Domach Pomocy Społecznej, 18 szkolnych, 11 przedszkolnych, 1 żłobek, 2 ośrodki</i>	62	64	+2

fundacji, 1 stadnica, 1 stołówka im. Brata Alberta, 1 w ŚDS, 10 sal bankietowych oraz 15 gospodarstw agroturystycznych.			
<i>Zakłady małej gastronomii</i>	34	30	-4
<i>Środki transportu żywności (specjalistyczne)</i>	86	92	+6
W rejestrze ponadto:			
Dostawy – sprzedaż bezpośrednia	37	40	+3
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	17	17	0
Targowisko	1	1	1
Kioski („Ruch”) i urzędy pocztowe	16	15	-1
Sklepy internetowe	2	3	+1
Punkt skupu runa leśnego	1	1	0
Sklepy kosmetyczne	6	5	-2
Razem	614	616	+2

Tabela.4. Liczba obiektów objętych nadzorem w roku 2018 i 2019, według rodzaju prowadzonej działalności oraz kierunek zmian w zakresie liczby nadzorowanych obiektów.

W skontrolowanych obiektach przeprowadzono ogółem 398 kontroli (346 sanitarnych, 20 akcyjnych – zagrożenie afrykańskim pomorem świń (ASF), 10 w związku z powiadomieniami w systemach RASFF i RAPEX, 16 interwencyjnych – skargi konsumenckie, 6 sprawdzających).

Wydano 52 decyzje administracyjne, w tym:

- 2 decyzje na poprawę stanu sanitarno – technicznego,
- 27 decyzji bezwarunkowo zatwierdzających obiekty,
- 3 decyzje zatwierdzająca obiekt warunkowo,
- 3 decyzje przedłużające warunkowe zatwierdzenie obiektu,
- 2 decyzje rozszerzające zakres działalności,
- 15 decyzji opłatowych.

Nałożono 14 mandatów karnych, na łączną kwotę 2.950,00zł. Podczas przeprowadzonych kontroli wycofano ze sprzedaży środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej (przeteterminowane) na kwotę – 928,90.zł.

2. Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów.

A. Obiekty produkcji żywności.

W obiektach produkcji żywności przeprowadzono ogółem 36 kontroli, nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,00zł (ciastkarnia). Wydano 2 decyzje – jedna warunkowo zatwierdzająca zakład i druga przedłużająca warunek.

W zakładach produkcyjnych pobrano do badań 14 próbek wyrobów gotowych - niekwestionowane. W 41 zarejestrowanych gospodarstwach rolnych, które prowadzą działalność w zakresie produkcji pierwotnej, przeprowadzono 3 kontrole tematyczne, w tym 1 wspólnie z PIORiN. Pobrano do badań 13 próbek, które nie zostały zakwestionowane.

Rodzaj obiektów	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli
Wytwórnice lodów tradycyjnych i automaty do lodów	9	9
Piekarnie	9	11
Ciastkarnie, zakład wyrobów cukierniczych, zakład w warunkach domowych	7	8
Przetwórnice owocowo-warzywne	3	4
Wytwórnice makaronów	1	1
Produkcja pierwotna	3	3
Razem:	32	36

Tabela 5. Obiekty produkcji żywności skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2019r.

B. Obiekty obrotu żywnością.

W obiektach obrotu żywnością przeprowadzono ogółem 251 kontroli, w tym 29 akcyjnych (ASF, RASFF) i 9 interwencyjnych.

Nałożono 12 mandatów karnych na 2.250,00zł., w tym 4/900 podczas kontroli interwencyjnych, głównie za sprzedaż przeterminowanych środków spożywczych. odpadów. Wydano 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno-technicznego (sklep).

W obiektach obrotu pobrano do badania 113 próbek, 1 próbka zakwestionowana.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych w 2019r.	
	ogółem	przeprowadzono kontroli
Sklepy spożywcze	123	152
Supermarkety	12	34
Magazyny hurtowe	3	6
Inne obiekty obrotu: ruchome punkty małej gastronomii, handel obwoźny, sklepy zielarskie, apteki, punkty apteczne, kioski, targowisko, sprzedaż bezpośrednia	17	41

Środki transportu	18	18
Razem:	173	251

Tabela. 6 Obiekty obrotu żywności skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2019r.

C . Obiekty żywienia zbiorowego.

W obiektach żywienia przeprowadzono ogółem 111 kontroli, w tym 6 interwencyjnych.

Nałożono 1 mandat karny na 200,00zł podczas kontroli interwencyjnej. Wydano 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno-technicznego (restauracja).

Pobrano do badań 18 próbek (8 w ramach opracowywania zatrucia) – niekwestionowane.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych w 2019r.	
	ogółem	przeprowadzono kontroli
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	16	17
Zakłady małej gastronomii (punkty małej gastronomii i pijalnie piwa)	25	30
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte – stołówki, w tym: 2 pracownicze, 2 w Domach Pomocy Społecznej, 18 szkolnych, 11 przedszkolnych, 1 żłobek, 2 ośrodki fundacji, 1 stacja, 1 im. Brata Alberta, 1 w ŚDS, 10 sal bankietowych oraz 15 gospodarstw agroturystycznych	48	54
Razem:	88	101

Tabela 7. Obiekty żywienia zbiorowego skontrolowane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2019r.

Żywienie otwarte: Przeprowadzono 17 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną w związku z podejrzeniem źródła zatrucia pokarmowego - niepotwierdzona.

Wydano 4 decyzje, 1 na poprawę stanu sanitarno-higienicznego, 2 warunkowe i 1 przedłużającą warunkowe zatwierdzenie.

Punkty małej gastronomii – Przeprowadzono 30 kontroli, w tym 3 interwencyjne. Podczas kontroli interwencyjnej dot. zalegających odpadów i przepełnionych śmietników,

która została potwierdzona, nałożono mandat karny w wysokości 200,00zł. Wydano 1 decyzję warunkową - zakład został zatwierdzony.

Żywnienie zamknięte:

stołówki szkolne - nieprawidłowości stwierdzono w 1 zakładzie: zniszczone naczynia kuchenne i stołowe - decyzję administracyjną na poprawę stanu wydała Sekcja HDM. W 17 stołówkach dokonano oceny sposobu żywienia - nieprawidłowości nie stwierdzono. Przeprowadzono również 1 dodatkową ocenę sposobu żywienia w związku ze skargą rodzica dot. nieprawidłowego żywienia – niepotwierdzona.

2 stołówki pracownicze i 2 w domach opieki społecznej - dokonano ocen jadłospisów - nieprawidłowości nie stwierdzono.

6 stołówek podczas wycieczki letniej (1- Stanica Harcerska, 3 obozy harcerskie „pod namiotami”, 1 internat, 1 gospodarstwo agroturystyczne) – nieprawidłowości nie stwierdzono.

11 stołówek w przedszkolach - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dokonano oceny sposobu żywienia w 10 stołówkach, nieprawidłowości nie stwierdzono.

29 stołówek w „innych” zakładach żywienia, tj. 1 stołówka „Brata Alberta”, 1 stołówka - Środowiskowy Dom Samopomocy, 1 stołówka jadalnia – Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy „Kolorowa Skarpetka” (zatwierdzona w zakresie podawania gotowych posiłków, porcjowanych i dostarczanych w naczyniach jednorazowego użytku przez firmę cateringową), 1 stołówka – Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy „Pokonać Bariery (zatwierdzona w zakresie porcjowania i podawania gotowych posiłków, dostarczanych w ramach cateringu), 10 stołówek - sale bankietowe, uroczystości rodzinnych i innych imprez „zamkniętych” oraz 15 gospodarstw agroturystycznych. W 1 obiekcie („sala bankietowa”) przeprowadzono kontrolę interwencyjną w związku ze skargą konsumentką dot. używania do produkcji potraw nieświeżych surowców – niepotwierdzona.

D. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W 2019r. do badań pobrano łącznie 163 próbki żywności, 2 próbki przedmiotów użytku, 1 próbkę kosmetyku.

Lp.	Kierunek badań	Ilość próbek pobranych do badania	Ilość próbek kwestionowanych
-----	----------------	-----------------------------------	------------------------------

1.	Badania w kierunku parametrów mikrobiologicznych w ramach urzędowej kontroli.	96, w tym 21 w ramach opracowywania zatrić	0
2.	Badania w kierunku parametrów chemicznych w ramach urzędowej kontroli.	70	1

Tabela 8. Pobór próbek do badań laboratoryjnych

1 próbka kwestionowana - „Szynka drobiowa wędzona” za znakowanie (brak wyróżnienia alergenów w wykazie składników, przekazano informację PLW nadzorującemu producenta.

E. Miejsca obrotu przedmiotami użytku i sklepy kosmetyczne

W obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz sklepach kosmetycznych przeprowadzono 7 kontroli - nieprawidłowości nie stwierdzono. Pobrano 2 próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 1 próbkę kosmetyku - niekwestionowane.

F. Działania podjęte w ramach kontroli akcyjnych.

- W związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń, przeprowadzano kontrole dotyczące nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Kontrole przeprowadzano na targowisku (wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji), w zakładach żywienia zbiorowego oraz obiektach obrotu (sklepy, supermarkety, hurtownie). Z działań tych sporządzano miesięczne raporty, które przesyłano Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu oraz Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii we Włoszczowie.

Przeprowadzono:

- 83 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego,
- 122 kontrole w sklepach, supermarketach, hurtowniach.
- 20 kontroli na targowisku.

Podczas kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu mięsa i przetworów z dzika, bądź mięsa i wędlin niewiadomego pochodzenia - wprowadzane do obrotu wyroby były prawidłowo oznakowane, przedsiębiorcy posiadali dokumentację z której wynikało, że wprowadzane do obrotu wyroby były produkowane w Polsce.

W trakcie przeprowadzanych kontroli w obiektach (żywność zbiorowe) pozostawiano również ulotki - „Informacje dla podróżnych wjeżdżających do Unii Europejskiej” oraz zobowiązywano kierownictwo zakładów na zwrócenie szczególnej uwagi na sposób postępowania z żywnością zawierającą produkty pochodzenia zwierzęcego (kanapki z wędliną, pieczone mięso, domowe przetwory z mięsem) przez turystów i kierowców samochodów transportowych z krajów dużego ryzyka, przejeżdżających tranzytem.

- w związku ze wzmocnionymi działaniami nadzorowymi w zakresie identyfikowalności oraz oznakowania informacją o kraju pochodzenia wprowadzanych do obrotu warzyw i owoców, w tym ziemniaków, przeprowadzono:

- 98 kontroli w obiektach obrotu,
- 2 kontrole – przetwórnia i obieralnia,
- 24 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i punktów małej gastronomii,
- 42 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Nie stwierdzono nieprawidłowości, w obiektach dostępne dokumenty potwierdzające pochodzenie owoców i warzyw.

XI. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

I. Informacje wstępne

W 2019 roku zgodnie z zapisami ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowano działania w zakresie promocji zdrowia, które uwzględniały aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego oraz sytuację epidemiologiczną powiatu włoszczowskiego oraz kraju. Prowadzenie działań promocji zdrowia miało na celu wykształcenie w społeczeństwie postaw i zachowań prozdrowotnych, aktywowanie czynników wspierających zdrowie, jak również ograniczanie zagrożeń zdrowotnych. Realizacja programów edukacyjnych, akcji specjalnych czy innych działań jednorazowych wiąże się z problemami zdrowotnymi społeczeństwa oraz problemami środowiska szkolnego.

W roku 2019 realizowano i koordynowano działania w zakresie następujących zagadnień:

- promowania zdrowego stylu życia - głównie aktywności fizycznej,
- profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- profilaktyki w zakresie chorób nowotworowych,

- promowania racjonalnego odżywiania,
- profilaktyki uzależnień,
- profilaktyki grypy.

1. Ogólnopolskie programy edukacyjne

1.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę”

„Trzymaj Formę!” to ogólnopolski program edukacyjny realizowany przez Inspekcję Sanitarną już od 13 lat. Program ten ma na celu wypracowanie prozdrowotnych nawyków wśród uczniów gimnazjalnych oraz uczniów starszych klas szkół podstawowych m. in. prowadzenie aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2018/2019 placówki realizowały już XIII edycję programu. Kontynuację działań prozdrowotnych dzieci i młodzieży podjęto w 8 z 12 szkół gimnazjalnych oraz w 16 z 20 szkół podstawowych. Inauguracja programu rozpoczęła się szkoleniem dla szkolnych koordynatorów programu. Szkoły podejmują wiele działań prozdrowotnych które przyczyniają się do wzrostu aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz wzrostu wiedzy na temat zdrowego stylu życia. Edukacją objęto 1834 uczniów oraz 1001 rodziców i opiekunów uczniów. Do realizacji programu szkoły otrzymały materiały edukacyjne: poradniki, scenariusze, broszurki, plakaty.

1.2. Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość”

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodych ludzi wchodzących w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera też elementy angażujące ich rodziców. Program realizowany był w 3 placówkach ponadgimnazjalnych z terenu powiatu

włoszczowskiego. Edukacją objęto łącznie 258 osób. Programowi towarzyszył konkurs na projekt edukacyjny pt. „Szkoła wolna od używek”. I Liceum Ogólnokształcące im. gen Władysława Sikorskiego we Włoszczowie zdobyło I miejsce w etapie wojewódzkim. Praca konkursowa reprezentowała województwo świętokrzyskie w etapie ogólnopolskim.

1.3. Przedszkolny Program edukacji antytytoniowej pt. „Czyste powietrze wokół nas”.

Program realizowany w 4 przedszkolach i 12 oddziałach przedszkolnych na terenie powiatu włoszczowskiego, którego głównym celem jest wykształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy są skazane na bezpośredni kontakt z palącymi. Celem priorytetowym jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego.

Wychowawcy pięcio- i sześciolatków przeprowadzili zajęcia warsztatowe z dziećmi oraz spotkania edukacyjne z rodzicami. Realizowane scenariusze bardzo często były wzbogacane przez urozmaicane formy aktywizujące dzieci i rodziców np. przemarsze, wspólne prace plastyczne, warsztaty. Na zajęciach dzieci wykonywały rysunki, których celem było uświadomienie szkodliwości dymu papierosowego, ćwiczenia oddechowe i relaksacyjne przy akompaniamencie muzycznym, uświadamiające, iż oddychanie świeżym powietrzem jest zdrowe. Temat palenia jest zawsze aktualny i warto do niego wracać co roku aby dzieci mogły wpływać na swoich rodziców wiedzą oraz uświadamiać im jak niebezpieczne dla zdrowia jest palenie tytoniu. Program stanowi pierwsze ogniwo w cyklu antytytoniowych programów edukacyjnych. Programem objęto 1362 dzieci oraz 485 rodziców i opiekunów dzieci.

1.4. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS 11 grudnia 2019 roku w Domu Kultury we Włoszczowie oraz w Zespole Szkół Nr 2 we Włoszczowie zorganizowano spotkania edukacyjne dla młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z osobą zmagającą się z chorobą AIDS. Celem spotkania było poszerzenie wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV, kształtowanie zachowań

sprzyjających unikaniu zakażenia, kształtowanie tolerancji wobec zakażonych HIV i chorujących z powodu AIDS. Edukator przekazał również młodzieży informacje na temat innych chorób przenoszonych drogą płciową. Promowano symbol „Czerwonej kokardki” jako znaku solidarności z osobami, które cierpią z tego powodu. Ponadto pracownik PZiOZ został zaproszony do udziału w komisji konkursowej Powiatowego Konkursu wiedzy dla szkół podstawowych pt. „Razem przeciwko AIDS i cyberprzemocy”. Organizatorem konkursu było I Liceum Ogólnokształcące im. gen. Wł. Sikorskiego we Włoszczowie.

W trakcie całego roku 2019 aktywizowano społeczność szkolną oraz środowisko medyczne i lokalne poprzez udostępnianie informacji na temat profilaktyki HIV/AIDS (zamieszczanie aktualnych informacji na stronie internetowej PSSE, dystrybucja materiałów edukacyjnych). Łącznie działaniami objęto 4418 osób.

1.5. Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”

„Bieg po zdrowie” to program edukacji antytytoniowej opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z ekspertami. Odbiorcami programu byli uczniowie klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat).

Program został pozytywnie przyjęty przez uczniów, rodziców i nauczycieli, cieszył się dużym zainteresowaniem, jest ciekawy i przemyślany a uczniowie podchodzili do tego programu z wielkim entuzjazmem. Podczas zajęć dyskutowali, wymieniali doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły, liczyli koszty palenia papierosów, pracowali w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzyli komiksy z udziałem bohaterów programu. Niektóre zadania wymagały zaangażowania rodziny co korzystnie wpływało na podniesienie świadomości uczniów jak i rodziców. Dzieci zrozumiały cel programu i zobowiązały się nie palić papierosów.

W realizacji programu brały udział szkoły podstawowe, uczestniczyło 151 uczniów i 145 rodziców.

2. Wojewódzkie programy edukacyjne

2.1. Program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

Jest to program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz gimnazjalnych i został zrealizowany w 7 szkołach gimnazjalnych i w 11 szkołach podstawowych. Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjalnych. Podjęte działania służące propagowaniu zdrowego stylu życia oraz walce z nałogiem palenia papierosów wśród młodych ludzi z pewnością obudziły refleksje nad swoim postępowaniem i przyczynią się do pozytywnego myślenia i właściwego działania. Uczniowie wspólnie zastanawiali się dlaczego młodzi ludzie palą oraz co daje młodym ludziom niepalenie. Dzięki realizacji programu uczniowie stali się bardziej odpowiedzialni za własne zdrowie. Poznali niekorzystne dla zdrowia skutki palenia oraz korzyści, jakie daje niepalenie. Rodzice bardziej interesują się co dzieci robią po zajęciach szkolnych. Program spełnił swoje zadanie profilaktyczne. W realizacji programu uczestniczyło 1363 uczniów i 429 rodziców.

2.2. Program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę”.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych w ramach edukacji antytytoniowej odnosi się do problemu biernego palenia wśród dzieci. Kształtuje u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. Program stanowi drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej adresowanych do dzieci. Program został pozytywnie odebrany przez uczniów jak również uzyskał pozytywną opinię rodziców. Uczniowie byli zaangażowani w tematykę dotyczącą troski o swoje zdrowie i swojej rodziny. Mocno przeżywali sytuacje, kiedy opowiadali o osobach uzależnionych od tytoniu, alkoholu czy narkotyków. Dzieci uporządkowały i poszerzyły wiadomości na temat zdrowia, uświadomiły sobie, że same mogą unikać szkodliwych dla zdrowia sytuacji, zdobyły umiejętność radzenia sobie w sytuacjach gdy inni ludzie palą przy nich papierosy. Założenia profilaktyczne programu przyniosły zamierzony efekt - rodzice deklarują niepalenie i zaprzestają palenia w obecności dzieci. W realizacji programu brało udział 13 szkół podstawowych, uczestniczyło 535 uczniów i 249 rodziców.

2.3. Program zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Program adresowany jest do uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dotyczącą zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi. Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby pt: „Podstępne WZW” realizowany był wśród 299 uczniów w 5 szkołach ponadgimnazjalnych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami objęto 748 osób.

2.4. Program edukacyjny "Znamię! Znam je?".

FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI

Program zrealizowało 5 szkół ponadgimnazjalnych, a edukacją objęto 315 uczniów oraz 276 rodziców i opiekunów uczniów. Dzięki realizacji zajęć programowych, wśród młodzieży i ich rodzin

upowszechniono wiedzę na temat czerniaka i skutecznych metod zabezpieczania się przed tym nowotworem skóry. Uczniowie, dzięki specjalnie przygotowanemu filmowi oraz materiałom informacyjnym dowiedzieli się, jak prawidłowo sprawdzać skórę i uchronić się przed czerniakiem. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami objęto 920 osób.

2.5. Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”.

WYBIERZ
ŻYCIE

Celem programu jest zmniejszenie występowania umieralności na raka szyjki macicy. Zadaniem programu jest zachęcanie do odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższego otoczenia. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie, przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

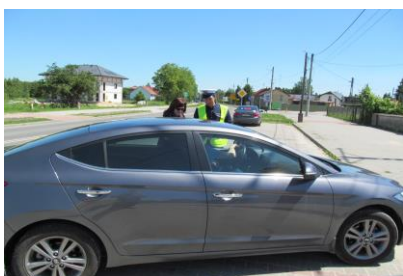
Program zrealizowały 4 szkoły ponadgimnazjalne, edukacją objęto 204 uczniów, 294 rodziców i opiekunów uczniów oraz 163 nauczycieli i innych pracowników.

3. Interwencje nieprogramowe

3.1. Światowy Dzień Zdrowia

8 kwietnia 2019 roku w sali konferencyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włoszczowie odbyło się szkolenie profilaktyczne skierowane do pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Włoszczowie, pracowników Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Włoszczowie oraz pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włoszczowie. Wykład pn. „Wpływ diety i aktywności fizycznej na zdrowie i masę ciała wśród osób dorosłych” przedstawiła pani dietetyk z Centrum Dietetycznego Natur House. W szkoleniu uczestniczyło 16 osób. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Ponadto Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna we Włoszczowie zorganizowała wystawę tematycznie związaną z Hasłem Roku 2019. Łącznie działaniami objęto 784 osoby.

3.2. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu 2019.

Działania polegały na promowaniu zasad zdrowego stylu życia, bez nałogu tytoniowego wśród jak największej grupy społeczności lokalnej. W ramach obchodów zorganizowano cykliczną akcję informacyjno-edukacyjną wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji we Włoszczowie pod hasłem "Zapał czerwone światło dla papierosów w samochodzie" skierowaną do kierowców i pasażerów. Ponadto zorganizowano spotkanie edukacyjne w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 we Włoszczowie, podczas którego wykonywano pomiar na zawartość tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Następnie wyemitowano film edukacyjny ukazujący negatywny wpływ na ludzkie życie. Młodzież oraz dorośli korzystali również z alkogogli, dzięki którym mogli sprawdzić jak widzi osoba pod wpływem alkoholu. W trakcie tych działań prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. Łącznie działaniami objęto 759 osób.

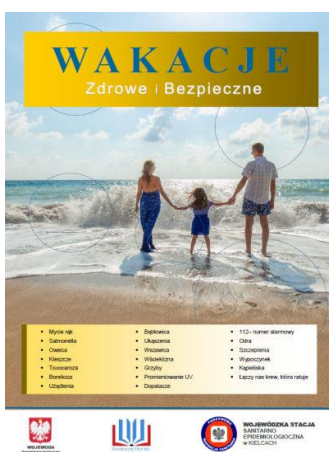
3.3. Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia 2019.

W ramach listopadowych obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia w 2019 roku zorganizowano akcję edukacyjno-informacyjną wśród zmotoryzowanych uczestników ruchu drogowego. Wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji

podczas prowadzonych rutynowych kontroli drogowych rozdawali kierującym pakiety edukacyjne o tematyce antytytoniowej związanej ze skutkami aktywnego i biernego palenia oraz udzielali informacji na temat pomocy i wsparcia dla osób chcących rzucić palenie. Zorganizowano spotkanie edukacyjne dla młodzieży z I Liceum Ogólnokształcącego we Włoszczowie. Uczniowie mogli wykonać badanie pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu, dowiedzieć się o szkodliwości czynnego i biernego palenia i innych używkach. Ponadto mieli do dyspozycji algogogle, dzięki którym sprawdzali jak widzi osoba pod wpływem alkoholu. Wyemitowano film z serii lekcji przestrogi. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Zasięgiem objęto 209 osób.

3.4. Akcja Letnia i Zimowa

Celem akcji było przekazanie wiedzy na temat jak zdrowo i bezpiecznie spędzić wakacje przez dzieci i młodzież. W dniu 5 lipca 2019 zorganizowano wspólnie z Komendą Powiatową Policji we Włoszczowie spotkanie edukacyjne dla uczestników korzystających z zorganizowanych zajęć w Bibliotece Publicznej we Włoszczowie. Podczas spotkania przedstawiciel policji rozmawiał z uczestnikami na temat bezpiecznego spędzania wakacji oraz bezpieczeństwa na drodze.

Pracownik PZiOZ PSSE we Włoszczowie przeprowadził pogadankę na temat higieny, bezpiecznego opalania, bezpiecznego zachowania nad wodą. Na zakończenie uczestnicy otrzymali materiały edukacyjne tematycznie związane z bezpiecznym spędzaniem czasu oraz broszurę pt. „Zdrowe i bezpieczne wakacje”.

11 lipca 2019 pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE we Włoszczowie spotkał się z dziećmi z Przedszkola Samorządowego NR 3, ul. Różana 18 we Włoszczowie. Cykliczne spotkanie w przedszkolu dyżurującym podczas wakacji przebiegło pod hasłem "Promyk zdrowia". Podczas spotkania przeprowadzono pogadankę na temat higieny, informowano jak zdrowo i bezpiecznie spędzić wakacje. Dzieci zostały zapoznane z zasadami bezpiecznego opalania i bezpiecznego zachowania nad wodą. Po części teoretycznej dzieci wzięły udział w konkursach, quizach a także rozwiązywały rebusy. Dzieci zostały zapoznane z zasadami bezpiecznego opalania i bezpiecznego zachowania nad wodą.

Ponadto:

- na stronie internetowej PSSE zamieszczono w formie elektronicznej broszurę pt. „Zdrowe i bezpieczne wakacje”.

- gazetkę tematyczną w budynku PSSE we Włoszczowie.

W celu zwiększenia zakresu i zasięgu działań profilaktycznych dotyczących środków zastępczych tzw. dopalaczy oraz zdrowego stylu życia prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do instytucji organizujących wypoczynek letni oraz zajęcia wakacyjne.

Przekazano materiały edukacyjne do:

- Domu Kultury we Włoszczowie
- Biblioteki Publicznej we Włoszczowie
- Biura Podróży P.U.H. „Kajawa” Wojciech Pudło, Pl. Wolności we Włoszczowie
- Placówki Wsparcia Dziennego Świetlica Środowiskowa „Przyjaźń” oś. Broniewskiego 7a we Włoszczowie
- Przedszkola Samorządowego Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi ul. Różana 18 we Włoszczowie.

Prowadzono dystrybucję broszur dla dzieci i młodzieży wypoczywającej na obozach harcerskich, koloniach, korzystającej z zorganizowanych zajęć podczas wakacji.

Łącznie zasięgiem objęto 901 uczestników.

3.5. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych.

Biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego z przyjmowania szczególnie przez młodzież „nowych narkotyków” prowadzone są stale na terenie powiatu działania edukacyjne wśród młodzieży poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych, konkursów, punktów edukacyjnych, prelekcji i dystrybucji materiałów

edukacyjnych. W zakresie działań edukacyjnych, pion PZiOZ PSSE we Włoszczowie podejmował następujące działania profilaktyczne:

- organizacja 7 spotkań edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, nauczycieli,
- udział w imprezie w Domu Kultury we Włoszczowie inaugurującej kampanię o charakterze edukacyjno – profilaktycznym pt. „Narkotyki i dopalacze zabijają”. Kampania organizowana przez MSWiA w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka”. Hasło kampanii to „Szkoda Ciebie na takie patoklimaty”. Organizatorem była Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie. Pracownik PZiOZ PSSE we Włoszczowie przeprowadził prelekcję na temat

szkodliwości substancji psychoaktywnych. Kampania skierowana była do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych,

- udział i zajęcie I miejsca w etapie wojewódzkim konkursu pt. "Szkoła wolna od używek" przez młodzież z I Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Wł. Sikorskiego we Włoszczowie.

- udział i zajęcie I miejsca w etapie wojewódzkim przeglądu małych form teatralnych pt. "Dopalacze – ryzykujesz życiem" przez młodzież z Zespołu Szkół Nr 2 im. htm. Stefana Czarnieckiego we Włoszczowie.

Łącznie zasięgiem objęto 2888 osób.

3.6. Promocja szczepień ochronnych

Celem tego przedsięwzięcia jest intensyfikacja działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie promowania szczepień ochronnych oraz zachowań z zakresu higieny indywidualnej mających na celu ograniczanie szerzenia zakażeń.

W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień przekazano zaproszenia dla lekarzy i pielęgniarek na Konferencję pt. „Szczepię się – chronię zdrowie swoje i innych”, której organizatorem było Polskie Towarzystwo Higieniczne Oddział w Kielcach i Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Kluczowym celem tych działań jest podkreślanie znaczenia szczepień dla ochrony przed chorobami zakaźnymi, którym można zapobiegać poprzez stosowanie szczepień ochronnych. Ponadto prowadzono dystrybucję ulotek o tematyce szczepień ochronnych. Przekazano w formie elektronicznej publikację ze scenariuszami lekcji dla nauczycieli na temat szczepień ochronnych. Część scenariuszy jest oparta na książce pt. „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”. Akcja informacyjna prowadzona przez ekspertów w dziedzinie szczepień dostępna jest na stronach internetowych: WHO, GIS, NIZP-PZH, PTW i MZ. Łącznie działaniami objęto 885 osób.

3.7. Promocja zdrowego stylu życia

Festiwal Piosenki o Zdrowiu 2019 „Zdrowe Nutki”

23 października 2019 w Bibliotece Publicznej we Włoszczowie, ul. Kościuszki 11, 29-100 Włoszczowa w Izbie Regionalnej Ziemi Włoszczowskiej odbył się Finał Etapu Powiatowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu 2019 „ZDROWE NUTKI”. Celem konkursu było zainteresowanie dzieci i ich opiekunów tematyką zdrowia ze szczególnym

uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, zainspirowanie uczestników do poszukiwań treści prozdrowotnych i nowych form wyrazu, aktywizacja środowisk szkolnych w zakresie działań prozdrowotnych. Organizatorem konkursu było Polskie Towarzystwo Higieniczne, Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Kielcach oraz Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna we Włoszczowie. W komisji konkursowej zasiadli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Domu Kultury oraz Biblioteki Publicznej we Włoszczowie. Do przeglądu przystąpili uczniowie klas I-IV z 2 szkół podstawowych. Komisja oceniała utwory wg kryteriów zgodnych z regulaminem tj.: treści prozdrowotne, umiejętności wokalne oraz walory artystyczne.

Po wysłuchaniu wszystkich uczestników komisja zdecydowała przyznać :

- I miejsce – Szkoła Podstawowa w Czarnicy z tytułem piosenki „Zdrowo żyj”,
- II miejsce – Szkoła Podstawowa w Mieczynie z tytułem piosenki „Święty uśmiechnięty”.

Zwycięzcy Etapu Powiatowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe Nutki 2019”, uczniowie Szkoły Podstawowej w Czarnicy wzięli udział w Etapie Wojewódzkim Festiwalu w dniu 29.10.2019 w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach, gdzie zajęli II miejsce.

II. Propagowano kampanie profilaktyczne:

- Oszczędź dziecku ospy – Kampania edukacyjna PTH, która miała na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zagrożenia tą chorobą i możliwości ochrony przed nią. Przekazano materiały edukacyjne do Samorządowego Żłobka we Włoszczowie.
- „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia” dotycząca zasad bezpiecznego grzybobrania,
- „Uwaga kleszcze! Główny Inspektor Sanitarny ostrzega!” – nt. zagrożeń związanych z ukąszeniem przez kleszcze – prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
- Pedikuloza to inaczej wszawica - choroba pasożytnicza wywołana przez wesz głowową (*Pediculus humanus capitis*) – prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
- Profilaktyka grypy – prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek oświaty i wychowania.
- Profilaktyka chorób nowotworowych – prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach – prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Prowadzono dystrybucję antytytoniowych materiałów edukacyjnych:

ulotek, plakatów do zakładów opieki zdrowotnej, szkół wszystkich typów oraz instytucji użyteczności publicznej.

- Profilaktyka antytytoniowa obejmowała prowadzenie szkoleń dla przedszkolnych i szkolnych koordynatorów programów. Podczas szkoleń odbyły się m. in. wykłady nt: szkodliwości palenia tytoniu.

Łącznie działaniami objęto 1066 osób.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włoszczowie (tj. <http://www.psse-wloszczowa.com.pl/>) zamieszczano informacje na temat prowadzonych akcji profilaktycznych. W celu dotarcia do szerokiej społeczności przekazywano informacje na tematy prozdrowotne lokalnym mediom.

Wnioski:

- Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej realizowana była zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia. Realizowano programy ogólnopolskie, programy wojewódzkie oraz interwencje nieprogramowe wynikające z sytuacji epidemiologicznej.

- Działania podejmowane przez PSSE we Włoszczowie realizowane są przy współpracy różnych instytucji, organizacji, samorządów, placówek oświatowo – wychowawczych, podmiotów leczniczych.

XII. Zakres badań i oznaczeń Oddziału Laboratoryjnego

W dniach 10.10.2019 r. i 11.10.2019 r. w Oddziale Laboratoryjnym PSSE we Włoszczowie odbył się audyt Polskiego Centrum Akredytacji. Jego celem było rozszerzenie, utrzymanie i uaktualnienie zakresu akredytacji Nr AB 671 zgodnie ze znowelizowaną normą PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 *Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących*. Rozszerzenie zakresu dotyczyło pobierania próbek w celu oceny narażenia zawodowego na substancje nieorganiczne – krystaliczna krzemionka we frakcji respirabilnej pyłu. Wszystkie zamierzone cele tych procesów zostały osiągnięte przez laboratorium. Podczas audytu nie stwierdzono żadnych niezgodności.

Zakres badań i oznaczeń akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji (akredytacja Nr AB 671, wydanie nr 14 z dnia 26.11.2019r.) w poszczególnych Pracowniach Oddziału Laboratoryjnego PSSE we Włoszczowie przedstawia się następująco:

Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy

Powietrze na stanowiskach pracy:

- pobieranie próbek w celu oceny narażenia zawodowego na pyły przemysłowe wg PN-Z-04008-7:2002, pobieranie próbek powietrza wg PN-Z-04008-7:2002+Az1:2004;
- pobieranie próbek w celu oceny narażenia zawodowego na substancje nieorganiczne – frakcja respirabilna wg PN-Z-04008-7:2002;
- stężenie pyłu – frakcja wdychalna wg PN-91/Z-04030.05;
- stężenie pyłu – frakcja respirabilna wg PN-91/Z-04030.06;
- stężenie tlenku węgla wg PB/PBiPSP/01, wyd. 2 z 07.01.2010;

Środowisko pracy – hałas:

- równoważny poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową A;
- maksymalny poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową A;
- szczytowy poziom ciśnienia akustycznego skorygowanego charakterystyką częstotliwościową C;
- poziom ciśnienia akustycznego w pasmach oktawowych;
- poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8 - godzinnego dnia pracy;
- poziom ekspozycji na hałas odniesiony do tygodnia pracy
- wg PN-N-01307:1994 i PN-EN ISO 9612:2011 z wyłączeniem metody obejmującej strategię nr 2 – pkt 10 i strategię 3 – pkt 11;
- efektywny poziom dźwięku A pod ochronnikami słuchu wg PN-EN 458:2016; PN-EN ISO 4869-2:2002;

Środowisko pracy – oświetlenie elektryczne we wnętrzach:

- oświetlenie miejsc pracy światłem elektrycznym;
- równomierność oświetlenia wg. PN-83/E-04040.03.

Pracownia Mikrobiologii, Parazytologii i Pożywek

- obecność pałeczek Salmonella i Shigella wg PB/PMPiP/01 wyd. 2 z dnia 06.09.2007r.
- oznaczanie obecności drobnoustrojów wskaźnikowych – *Geobacillus stearothermophilus* (kontrola skuteczności sterylizacji w autoklawie Sporal A) wg procedury Badawczej PB/PMPiP/06 wydanie 2 z dnia 31.08.2016r.

Ponadto poza zakresem akredytacji wykonuje się badania parazytologiczne materiału pochodzenia ludzkiego.

Pracownia Badań Higieny Środowiska

Woda, woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, woda na pływalniach:

- oznaczanie mętności wg PN-EN ISO 7027-1:2016-09;
- oznaczanie barwy wg PN-EN ISO 7887:2012 +Ap1:2016 rozdz. 4;
- oznaczanie odczynu pH wg PN-EN ISO 10523:2012;
- oznaczanie przewodności elektrycznej właściwej (w 25⁰C) wg PN-EN 27888:1999;
- oznaczanie żelaza ogólnego PN-ISO 6332:2001 +Ap1:2015;
- oznaczanie amoniaku wg PN-C-04576-4:1994;
- oznaczanie azotynów PN-EN 26777:1999;
- oznaczanie azotanów wg PN-82/C-04576.08;
- oznaczanie manganu wg PN-92/C-04590/03;
- oznaczanie utlenialności (indeksu nadmanganianowego) wg PN-EN ISO 8467:2001;
- oznaczanie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C po 72h wg PN-ISO 6222:2004;
- oznaczanie ogólnej liczby mikroorganizmów w 36⁰C po 48h wg PN-ISO 6222:2004;
- oznaczanie enterokoków wg PN-EN ISO 7899-2:2004;
- oznaczanie *Legionella sp.* wg PN-EN ISO 11731:2017-08.
- oznaczanie bakterii grupy coli wg PN-EN ISO 9308-1:2014-12 + A1:2017-04;
- oznaczanie *Escherichia coli* wg PN-EN ISO 9308-1:2014-12 + A1:2017-04;
- oznaczanie liczby gronkowców w 100 ml wody metodą filtrów membranowych wg PB/PBHŚ/06 wyd. 2 z 30.08.2016;
- oznaczanie *Pseudomonas aeruginosa* wg PN-EN ISO 16266:2009.

Ponadto wykonywane są następujące badania wody, będące poza zakresem akredytacji:

- oznaczanie zapachu wg PN-EN 1622:2006;
- oznaczanie smaku wg PN-EN 1622:2006.

Badania wykonywane są wg Polskich Norm lub procedur badawczych własnych. Zgodnie z postanowieniami dokumentu PCA DAB-07 badania w obszarze regulowanym prawnie są wykonywane zgodnie z metodyką wskazaną w obowiązujących aktualnie aktach prawnych.

Oddział Laboratoryjny obejmuje zakresem swej działalności powiat włoszczowski oraz powiaty ościennie, (powiat jędrzejowski, konecki, częstochowski, radomszczański – w strukturach Inspekcji Sanitarnej brak jest laboratoriów). W ramach działalności

nadzorowej w Oddziale Laboratoryjnym PSSE we Włoszczowie badane są próbki z powiatu włoszczowskiego i jędrzejowskiego.

W 2019 roku Oddział Laboratoryjny wykonał w sumie (działalność w ramach nadzoru sanitarnego i w ramach zleceń) 6511 badań oraz 19078 oznaczeń, pobrano 1166 próbek do badań laboratoryjnych. Próbki do badań w ramach nadzoru sanitarnego były dostarczane do laboratorium przez pracowników Oddziału Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Włoszczowie, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kielcach i Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Jędrzejowie, a w ramach zleceń także przez próbkobiorców będących pracownikami zakładów wodociągowych.

Pracownia Badań Higieny Środowiska wykonywała badania fizykochemiczne i bakteriologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, wód w basenach kąpielowych oraz ciepłej wody użytkowej (w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*). Wykonano ogółem 2694 badania, w tym 9302 oznaczenia.

Pracownia Badań i Pomiarów Środowiska Pracy pobierała frakcję respirabilną pyłu w celu oznaczania krystalicznej krzemionki, wykonywała badania stężeń pyłów przemysłowych, pomiary stężenia tlenu węgla, poziomu hałasu oraz natężenia oświetlenia elektrycznego na stanowiskach pracy. Wykonano ogółem 468 badań, w tym 2180 oznaczeń.

Pracownia Mikrobiologii, Parazytologii i Pożywek prowadziła badania drobnoustrojów schorzeń jelitowych – badania w kierunku *Salmonella*, *Shigella*, *E. coli*, badania parazytologiczne. Pracownia wykonywała również badania skuteczności procesów sterylizacji. Wykonano ogółem 3349 badań, w tym 7596 oznaczeń.

W Oddziale Laboratoryjnym w 2019 roku zakwestionowano 227 badań (otrzymane wyniki nie odpowiadały ustalonym wymaganiom higienicznym).

Podsumowanie

Bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu włoszczowskiego w 2019 roku utrzymywało się na wysokim poziomie. Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie włoszczowskim w 2019 r. na tle województwa świętokrzyskiego i Polski należy uznać jako dobrą, utrzymującą się na podobnym poziomie lat ubiegłych.

W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w przypadku niektórych jednostek chorobowych odnotowano wzrosty zachorowań, jak w przypadku grypy i zachorowań grypopodobnych, krztuśca i inwazyjnej choroby pneumokokowej dotyczącej nieszczepionych osób dorosłych. Odnotowano również wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową, w tym na salmonelozę. Spadek zapadalności lub utrzymywanie się na niskim poziomie dotyczył ospy wietrznej, wirusowego zapalenia wątroby typu B i C oraz chorób przenoszonych przez kleszcze (kleszczowego zapalenia mózgu, boreliozy). Nie notowano chorób zakaźnych przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne jak odra, świnka, różyczka, poliomyelitis.

Wykonawstwo szczepień w 2019 roku było na poziomie pozwalającym na utrzymanie ochrony przed chorobami zakaźnymi w powiecie włoszczowskim. Niewielkie spadki odsetek zaszczepionych dzieci i młodzieży, najczęściej były wynikiem zgłoszeń osób uchylających się od szczepień oraz okresowych odroczeń od szczepień dzieci urodzonych w ostatnich miesiącach roku.

Działania przeciwepidemiczne są prowadzone zgodnie z obowiązującymi procedurami, stały monitoring, zwłaszcza w stosunku do chorób rzadkich, zawleczonych i wysoce zakaźnych oraz działania oświatowo – edukacyjne są kontynuowane w celu dalszej poprawy sytuacji epidemiologicznej. W związku z wystąpieniem w kraju znacznego wzrostu zachorowań na odrę w dalszym ciągu będzie prowadzony wzmożony nadzór zgodnie z obowiązującymi zasadami.

W zakładach opieki zdrowotnej procesy dezynfekcji i sterylizacji prowadzone były prawidłowo. Uchybienia stwierdzone podczas kontroli zostały usunięte w wyznaczonych terminach. Zadania realizowane w ramach nadzoru zapobiegawczego są ściśle związane z aktywną działalnością inwestycyjną organów samorządowych oraz inwestorów funkcjonujących na terenie powiatu. Realizując ustawowe obowiązki zwracano szczególną uwagę na rozwiązania techniczne i technologiczne, mające na celu zabezpieczenie ludzi przed nadmiernym hałasem, zabezpieczenie ludzi i środowiska przed wpływem zanieczyszczeń atmosferycznych oraz ochrony zdrowia ludzi poprzez zastosowanie właściwych materiałów budowlanych, zagwarantowanie właściwych warunków pracy i pobytu w pomieszczeniach. Oceniając inwestycje zarówno na etapie planowania, projektowania i odbioru końcowego stwierdza się, że ich standardy w dalszym ciągu wzrastają.

Stan sanitarny i techniczny obiektów nauczania i wychowania poprawia się w każdym roku. Na przestrzeni ostatnich lat poprawiło się wyposażenie szkół w meble i sprzęt sportowy z certyfikatami zgodności, zdecydowaną poprawę odnotowano również w dostępności do nowych boisk sportowych przy szkołach. W minionym roku zdecydowanie poprawiły się warunki w przedszkolach. Oddano do użytkowania 7-oddziałowe przedszkole, punkt specjalny punkt przedszkolny oraz żłobek dla 20 dzieci. Systematycznie wymieniane są urządzenia rekreacyjne na placach zabaw przy przedszkolach. Odnotowano nieznaczną poprawę w zakresie dostępu na terenie szkoły do gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W 2 placówkach utworzono gabinety profilaktyki.

Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywnościowo-żywnościowych nie odbiegał zasadniczo od stanu z lat ubiegłych. W nadzorowanych zakładach wdrożone są procedury GHP, GMP i HACCP stanowiące narzędzie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.

W związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń, nadal prowadzony był wzmożony nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych, w obiektach noclegowych zlokalizowanych przy trasach tranzytowych oraz stanem sanitarnym parkingów. Z przeprowadzanych działań przesyłano raporty miesięczne do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz do Powiatowego Lekarza Weterynarii.

W ocenie jakości wody korzystano z wyników badań próbek pobranych przez PSSE jak również z wyników badań przeprowadzonych przez zakłady wodociągowe i podmioty zaopatrujące w wodę w ramach kontroli wewnętrznej. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pod względem mikrobiologicznym uległa okresowemu pogorszeniu w 6 wodociągach (Włoszczowa - studnie na oś. Brożka i na ul. Koniecpolskiej, Moskorzew, Cieśle, Czostków, Lhoist Bukowa, Mieczyn) oraz w 4 podmiotach zaopatrujących w wodę z terenu powiatu. Kwestią istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego zaopatrzenia ludności w wodę jest zapewnienie awaryjnych źródeł wody w przypadkach awarii lub sytuacji kryzysowych oraz budowa sieci wodociągowej na terenach pozbawionych wodociągów (miejscowość Chebdzie gm. Moskorzew). Stwierdza się niedostateczną ilość cystem lub innych zbiorników magazynujących wodę wykorzystywanych w takich przypadkach. Drugą ważną sprawą jest

zapewnienie awaryjnych ujęć wody w wodociągach zasilanych wyłącznie przez jedną studnię bez możliwości łączenia sieci wodociągowych (wodociągi: Mieczyn, Moskorzew).

Na wypadek zaistnienia zagrożenia terrorystycznego lub w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi prowadzony jest system powiadamiania alarmowego, a także system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF.